Ն՝ 2163 1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 7 ՇԱԲԱԹ)(1310 ՄՈՒՀԱՐԻՄ 26 ՄԷԿԻԶԻՆՇԻ ՄԷՆԻ

20 ԲԱՐ.

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ԲԱՐ.

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԼԵՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

{صاحب امتياز: جيوەلكيان}

جريدهٔ شرقيه

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

	12 ԾԱԼԷ	6 ԾԱԼԷ	3 ԾԱԼԷ
ՍԹԱՄՊՈՒԼ	140 ղ.	70 ղ.	40 ղ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիտիէյէ 20 ղրուշան

ԻՍԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

1ինոմի, 2ամսոյ	6ինոմի սահիպէ	ղ.	5
4ինոմիս սահիպէ	11է 10ք. հա.	»	3

Մէկ օրինակը Նափիլայա տարի պէնտլէր մէճմանէն զապուլ օլունմագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ։

Իտարէխանէսի Սթամպօլայա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ձիվէլէկեան մաթպասանտա տրը։ Գեազիթէի մէվատտ հագգընտա կազէթանէն սահիպ վէ մէսուլը

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Սատրազամ հազրէթլէրի՝ տիւն Մապէյնէ ազիմէթլէ, պազը իրատտիր Սէնիյէյի ախշ ու թէլագրը էյլէմիշ տիր։

—Խարիճիյէ միւսթէշարը Ցատեան Յարութիւն բաչա վէ Օրման վէ Մէհտին միւտիրը ումումիսի Գուլյումճեան Պեարոս էֆ. հազարտիրյա զէվաթը սաիրէ՝ տիւն հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ տիվէլը մուազզամա պէյնինտէ խիճամ պուլմըշ օլան Թիճարէթ ահանամէլերինին պազը թէֆէրրուաթը հագգընտա իճրաի մուզաքէրէ իթմիշլէր տիր։

—Պու քէրրէ ռիթպէի վէզաբէթլէ ճէպէլը Լիպնան միթէսարբիքլրընա թային պուլրան Նաում բաչա հազրէթլէրի՝ եվվէլքի կիւն Մապէյնը Հիմայունա պիլ ազիմէ արզը շիւքրան վէ ուպուտիյէթ էյլէմիշ, վէ իլթիֆաթը Շահանէյէ մազհար պուլրըմըշ տրը։

Միւթէսարրիֆը միւշարէլէյհին վէզարէթ Մէնյուրը ալիսի՝ եարը Պէյօղլունտաքի խանէսինտէ իհթիֆալաթը լազմէ իլէ գրաաթ օլընաճագ տրը։

Միւշարէլէյհ Նաում բաչա հազրէթլէրի՝ տիւն Պապը Ալիյէ կիտէրէք Սատրազամ վէ Խարիճիյէ նազրը բաչարար հազարաթլյա միւլագաթ էյլէտիկի կիպի, Պօղազ իչինէ տախի ազիմէթլէ տիվէլը մուազզամա սիֆէրասընտան պազրարրյա կէօրիւմիշ տիր։

Միւշարէլէյհ՝ կէլէճէք հաֆթա մահպը մէմուրիյէթը ճէտիտէսինէ միւթէվէճճիհին Յէրասատէթտէն միւթարէգաթ իտէճէք տիր։

—Յիւն Աւսթրիա իմբէրաթօրընին եէվմը վէլատէթինէ միւսատրֆ օրմասը, եանի 63 եաշընա կիրմէսի մինասէպէթիյէ թարաֆը հազրէթը բատիշահիտէն իմբէրաթօրը միշարէլէյհէ թէպրիքի հավի պիր թէլեկրաֆ քէշիտ պուլրըմըշ, վէ թէշէքքիւրի միւպէյյին ճէվապ վիւրուտ իթմիշ տիր։

Քէզալիք Մապէյնը Հիմայուն ճանիպինտէն թէշրիֆաթը ումումիյէ նազրը Միւնիր վէ սէրեավէր Մէհմէտ բաչարար հազարաթը վէ Պապը Ալիտէն տախի մագամը Սատարէթ վէ Խարիճիյէ նէզարէթի թէրճէմանարը Վէքիլ վէ Կիւլապեան Միքայել էֆ.էր հազարաթը՝ Աւսթրիա սէֆարէթինէ իզամ պուլրըլարագ բասիմէի թէպրիք իյֆա գըլընմըշ, վէ գարաղոլ սէֆինէի Հիմայունը տախի տօնատրլարագ էօյլէյին պէրմիթատ 21 բարէ թօք էնտախթ օլունմըշ տրը։

Եինէ պու միւնասէպէթլէ Աւսթրիա սէֆիրի Պարօն Գալիս, էրքանը սէֆարէթ վէ Աւսթրիա ժէնէրալ գօնսօլոսխանէսի մէմուրլարը վէ սէֆարէթ մայէթ վաբօրը զապթանը հազրը օլաղըլարը հալաէ, տիւն սապահ Պէյօղլունտա Սանթա Մարիա քիլիսէսինտէ պիր այնը լուհանի իճրա օլընարագ, միւթէագրպէն, սէֆիր ճէնապլէրի՝ սէֆարէթիանէտ Աւսթրիա-Մաճառ թէպասը միւմթէպերանընընը թէպրիքլէրինի գապուլ իթմիշ, վէ էօյլէյին Լոյա գումբանեասընընը Բանուրա վաբօրընտա սէֆիր ճէնապլէրինին թահթը բիյասէթինտէ պիր զեյաֆէթ քէշիտ օլընարագ իճրայի շէհրային գըլընմըշ տրը։

Ցիւն ագշամ տախի միշարէլէյհ սէֆիր ճէնապլէրի՝ Պէօյուք տերէտտէ քահին սէֆարէթիանէտէն պիր բէսմը գապուլ իճրա իտերէք, բէսմը մէզքիւրտէ սալթանաթը Սէնիյէ բիճալ վէ մէմուրիյինտէն պազրարը իլէ սիֆէրաի էճնէպիյէ վէ Պօղազ իչի միւթէպերանը հազրը պուլընմըշլար տրը։

Մէզքիւր եէվմը մախսուս միւնասէպէթլէ տիւն սէֆարէթ մայէթ վաբօրըյա լիմանըմըզտա պուլրան Աւսթրիա վաբօրլարը՝ պայրաղլար իլէ ռօնատրըմըշ տրը։

Շէհրիմիզտէ նէշր օլընան Օսմանլը Բանկ նամ Ազէման կազէթասը՝ Աւսթրիա իմբէրաթօրընին եէվմը վէլատէթի միւնասէպէթիյլէ տիւնքի նիւսխէսինտէ Ազէմանճա, Մաճառճա, Բուլմանճա, Իթալիանճա, Թիւրքճէ, Սըրպճա, Էրմէնիճէ վէ Բումճա լիսանլարյա պիր թագըմ շիրիլէր նէշր իտուպ, թէքմիլ նիւսխէյի հէման պունլարա հասրիթմիշ, վէ պու նիւսխէ՝միւթասընտան պիր աղ պէօյիւք ֆօրմատա նէշր օլունմըշ տրը։

—Իզմիր—Դասապա շըմէնտրֆէր խաթթը՝ եէտը իտարէի հիւքիւմէթէ ալընաճաղընան, մէզքիւր խաթթին էսքի սահիպի օյան դումբանեա իլէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ ապասընտաքի հիսապաթը պէրաի թէսվիյէ մէճլիսը խասը վիւքէյա ճանիպինտէն պիր գօմիսիոնը մախսուս նասպ օլընմըշ տրը։

—Պէյրութատան Շամա գատար թէմտիտ իտիլէճէք օյան շըմէնտրֆէր խաթթընին բլանլարը՝ շիրքէթին իտարէսի թարաֆընտան Նաֆիա նէզարէթինէ պիլիրսաղ օրաճա մուամէլէի թատիգիյէսի իճրա օլընմըշ, վէ ամէլիյաթը ինչալիյէ պազը միւթահհիւլերէ իհալէ իտիլմիշ օրմաղլա, կէլէճէք սեպտեմբերտէ ինչալաթա միւպաշէրէթ օլընաճագ տրը։

Շիրքէթը մէզքիւրէնին էսհամը՝ Բարիզտէ թապ իտիլերէք, լիզուսը մէզտարը Պէյրութա կէօնտէրիլիպ ասհապընա թէվզի վէ իթա օլընմըշ տրը։

—Բօրթուկալըն բայթախթը օյան Լիզսօնտա թէճէմմիւ իտէճէք Շարգ Լիմանլարը գօնկրէսինէ թարաֆը հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն մուրախաս թային պուլրըլան ձէրէտէ Աւէրէյէ սէրմուհարրերի Ապաիւրահման Սիւրէյյա էֆ. հազրէթլէրի՝ տիւն շէհրիմիզտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։ Մէզքիւր գօնկրէսինին մահալը իճթիմաընտա, պիր տէ մէարիֆ վէ ֆիւնունը Շարգիյէյի միւթէալլիգ ալթիգ քիթապլար սերկիսի քիւշատ իտիլէճէկի ճիհէթլէ, Մէարիֆ նէզարէթինճէ մէզքիւր սերկիտէ թէշհիր իտիլմէք իւզրէ պիր թագըմ նատիր քիթապլար հազրըլանմըշ օլուղընտան, մէզքիւր քիթապլարըն տախի պիր սանտըգ տերունինտէ օլուղը հալտէ էֆ.փ միշարէլէյհէ թէսլիմ գըլընմըշ տրը։

—Ինկիլթէրանըն Պահրը Սէֆիտ տօնանմասընը պիլճիմէ սէֆինէլերի՝ կէչէն բաղար երթէսի կիւնիւ կիրիտին Սուտա լիմանընա միւվասէլէթ էյլէմիշ տիր։

—Էվրօբատտա գահվէ ֆիյաթը՝ պիր մըգտար թէրադգը իթմիշտիր։

—Իտիրնէտէն եաղըլարընընա կէօրէ, շէհրը մէզքիւր իլէ Յէրասատէթ արասընտա իշլէյէն Աւսթրիա բօսթասընտա պազը սըրգաթլար վուգուս կէլմիշ օյմաղլա, Աւսթրիա բօսթանանէսինէ օլ պապտէ շիքեայէթլէր վուգու պուլմըշ տրը։

Շէօյլէ քի, Պանգը Օսմանլինին էտիրնէ շիւպէսի՝ 5 եէրինտէն մէօհիւրլի պիր բաքէթ տերունինտէ օլարագ Յէրասատէթտէ մէզքիւր տիրիպ սաթտրմագտա օլտրգլարը Թիճարէթ նէզարէթինճէ խապէր ալընտրընտան, նիզամնամէի մէզքիւրը մուհաֆազաի ահքեամը զրմիրնտա իյճապընա պաղըլմագտա օլտրը իշիտիլմիշ տիր։

ԹԷՏԱՊԻՐԸ ՍԸՀՀԻՅԷ

Սըհհիյէ իտարէսինտէ մէվճուտ պուլընմագտա օյան բարատան նըսֆընընը՝— պազը թէէմինաթ թահթընտա օլարագ— Գասըմ-Բաչա տերէսինին գարաթըլմասը կկպի թէչէպկիս օլընան պազը թէտապիրը սըհհիյէյէ տարֆը զրմիրնտա հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ սիֆէրաի էճնէպիյէ պէյնինտէ միւզաքէրաթ ճէրէյան իթմէքտէ օլտրը իշիտիլմիշ տիր։

* * *

Գասըմ-Բաչա ճիհէթինին թէմիզէնիպ սըհհիթը ումումիյէնին մուհաֆազասը խուսուսընա հիւքիւմէթը Սէնիյէճէ տարֆ օլընան մնասի վէ իդտամաթը ֆէվզէլատէտէն սոլայը ումում Գասըմ-Բաչա էհալիսի թարաֆընտան պիր զրթա աբիտէի թէչէքքիւրիյէ գալէմէ ալընըպ խաքիբաի Շահանէյէ թազտիմ գըլընմըշ տրը։

* * *

Շէհր էմանէթի թարաֆընտան Բարիզ սըրարըշ օլընան 4 գրթա թիթսիմաքինալարը՝ պու քէրրէ չէհրիմիզէ վիւրուտ իթմէքէ, պու կիւն եարընն մուգարրէր օյան մահալլէրէ վազ օլընարագ իշլէթիրիլէճէք տիր։

ԷԼԷԳԲՐԻԴ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԻ

Պրիւքսէլ իլէ Անվէրս պէյնինտէ էլէգբրիդլէ իշլէր պիր շըմէնտրֆէր ինչ իտիլէճէք իմշ։ Իշպու շըմէնտրֆէրին գաթարը 60 եօլճընը հավի պիր վակօնան իպարէթ օլաճագ, վէ հէր 20 տագիգատա պիր գաթար հարէքէթ իթտիրիլէճէք տիր։ Գաթարըն սիւրաթը հարէքէթի՝ սաաթտա 110 քիլօմէթրօ օլաճագ իսէ տէ, պու սիւրաթ՝ քէմալը սուհուլէթլէ իւքի գաթրնա իպլաղ իտիլէպիլէճէք, վէ պու հալտէ Պրիւքսէլ իլէ Անվէրս պէյնինտէքի մէսաֆէ ծ-ուէէնդ-դա գաթ օլընաճագ տրը։

Պու հիսապա սարը հազրտա Բարիզտէն Պրիւքսէլէ 100 տագիգատա կիտիլէպիլէճէք տիմէք տիր։

ՃԷՐԷՏԷ Շ-ՈՒԷԷՏ

Թապիի պու եարըլաճագ շըմէնտրֆէրին միւտիրի՝ Պրուսա—Մուտանիա շըմէնտրֆէրինին սահիպի Մ. Նակէմմաքէրս օրմամաը տրը (՞)։ զիրա Մ. Նակէմաքէրս՝ պու խուսուսատա տահա զիյատէ էրպապ տրը։ գաթար եօլտա գալըպ կէճիքտիքտէ եէտէք պէկիր թագէյր։ . . .

Իքի կիւն ագտէմ թաթիլ գըլընմըշ օյան ըէֆիգիմիզ Սոպէ կապէթասընընը՝ շէրէֆսատը օյան էմր ու ֆէրմանը հազրէթը Բատիշահի ահքեամը ճէլիլէսինճէ պու կիւն թէքրարէն մէվգէի ինթիյարէ վազ օլընտըղը՝ մաէրմէնունիյէ միշահէտէ օլընմըշ տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Նուպար-Շահնազարեան մէքթէպինին թէսվիյէի ումուրը իչիւն պունտան ագտէմ Բաթրիդ վէքիլինին րիյասէթի թահթընտա տախմի պիր գօմիսիոն թէշքիլ օլընմըշ վէ մէքթէպը մէզքիւրէ միւթէալլիգ մէսաիլին քեաֆֆէսի մէզքիւր գօմիսիոնա հէվալէ իտիլմիշ օյմաղլա, Նախաքինիչ Դիւանը թէքլիֆի իւզէրինէ Գաղ. Ժողով՝ կէչէն կիւնքի իճթիմաընտա, մուամէլաթ վէ միւզաքերաթընը պիր ան էվվէլ իճրա ու իքմալ իթմէսինի մէզքիւր տահմի գօմիսիոնա թավսիյէ իթմէյէ գալար վէրմիշ տիր։

—

Ս. Երուսաղէմ Միաբանարընտան օրուպ թաշրատա վէ պիլսասատ էնգարէ գուրպինտէ Սթանօղտա Ադյեյու Հովիւրիք իտէն Համբարձումեան Գեր. Տ. Ամբակում վարդապետ՝ Գանտիլի քիլիսէսինէ՝ ինչաաթընն խիթամընա տէկին մուվագգաթ Հոգեւոր Հովիւ նասպ օլընմըշ տրը։

—

Պունտան ագտէմ վագը օլտուղը կիպի, պու սէնէ տախի մէքթէպլէր թաթիլի էնտասընտա, Յէրասատէթ Ազգ. մէքթէպլէր մուալիմ վէ մուալիմէլերինին՝ թալիմ ու թէրպիյէի ամֆալ (մանկավարժութիւն) մէսէլէլերի իւզէրինէ միւզաքերէ վէ թէսթիի էֆֆէքար իթմէք իւզրէ օգոստոս 10, 17, 24 վէ 31նճի բազար երթէսի կիւնլերի Գալաթատա Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսի խորհրդարանընտա ագտը իճթիմա իթմէլերի՝ Բաթրիդ Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլերինին թէքլիֆի վէ ֆաղ. ժողովին գարարը մուճիպինճէ Ուսումն. Խորհուրդ Դիւանը թարաֆընտան պիլճիմիզէ մուալիմինէ պիր իլանը մախսուսա իխթար օլունմըշ տրը։

—

Պազչէճիքտէն մաթպասմըզա եաղըլտըղընա կէօրէ, մահալլի մէքթէպը միլլիսի մուալիմինի՝ իխթիյար մէճլիսինէ պիր արիզէ թագտիմ իտերէք, չօսէ եօլլար իչին էհալի իւզերինէ թարհ օլընաճագ վէրկիլերէն՝ ագտէմճէ չերէֆսաարը օյան իրատէի Սէնիյէ ահքեամը միւնիֆէսինճէ մուալիմէրին մուաֆ օլտրգլարընը պիլդիրյան, մուճիպինճէ հարէքէթ օլընմասընը արզ ու խութիրհամ իթմիշլէր իսէ տէ, իխթիյար մէճլիսի՝ մէզքիւր արիզէյէ հէվալէի սէմ ու իթիպար իթմէյիպ, Սէքպան իսքէլէսինտէն Պաղչէճիյէ դատար եարըլաճագ չօսէ եօլընտա իշլէմէյիպ պէտէլինի վէրճէճք էհալի միյանընտա մուալիմինին տախի էսամիսինի գայտ իթմիշ օլտրղընտան, մէքթէպին իմթիհանարը էսնասընտա մուալիմինը մումարիլյհիմ՝ չօսէտէ իշլէմէճք իչիւն նուֆուս պաշընա 60ար զրշ. պէտէլ թէէտիյէ իթմէք իւզրէ հիւքիւմէթը մահալլիյէ թարաֆընտան զապթիյէլեր վասրթասըյլա արաթտըրըլըպ ճէլալ իտիլմիշլեր իսէ տէ, չօսէ պէտէլթընը թահսիլէ մէմուր զապրթանը պահրիյէտէն միրայլ իզզ. Ալի պէյ՝ պէտէլթը մէզքիւրէյի տէֆթեր մուճիպինճէ թէէտիյէ իթմէլերինի էմր ու թէնպիհ իթմէքլէ պէրապեր, մուալիմիլերին չայանը հիւրմէթ օրուպ անլերին պէօյլէճէ տէֆթերը մէզքիւրէ գայտ իտիլմէլերի մունասէպէթսիզ օլտրգընը, վէ պունանէլէյհ էսամիլերի տէֆթերը մէզքիւրտէն թէրգին իտիլմէսի լազմ կէլտիկինի, նէզտինտէ հազրը պուլընան իխթիյար մէճլիսի հէյէթինէ պէյան ու իխթար իթմիշ օլմաղլա, մուալիմլերէ հիւրմէթտէ գուսուր իթմիշ օյան Պաղչէճիք իխթիյար մէճլիսինին պու մուամէլէի մէարիֆչիքէնանէսինէ բէք զիյատէ թէէսսիֆ օլընտըղը կիպի, միրալայ Հագգը պէյին՝ մուալիմլէր հագգընտա ըզհար իթտիկի հիւրմէթ ու գատրշինալըգ տախի չայանը թէպրիք վէ թէշէքքիւր օլտըղը տերքեար տրը։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԵԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տնտեսական Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

1. Միջոցովը Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մնացուկի քառամեայ մատակարարութեան հաշուեցոյցն 1888 յունիս 1է 1892 մայիս վերջ.

2. Գումգափուի դրսի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մնացուկի տասն եւ ինն ամեայ մատակարարութեան հաշուեցոյցն 1890 յունիս 1է 1891 դեկտեմբեր վերջ եւ

3. Թօփգարուի Ս. Նիկողայոս եկեղեցւոյ մնացուկի տասն եւ չորս ամեայ մատակարարութեան հաշուեցոյցն՝ 1890 նոյեմբեր 4է 1891 դեկտ. վերջ, ըստ օրինի Տնտես. Խորհրդոյ ներկայացուած եւ անոնց յար եւ նման մէկ մէկ օրինակն յիշեալ եկեղեցեաց բակերն կախուած են ի տես Թաղեցւոց։

Տնտես. Խորհուրդն այսու պաշտօնական ծանուցմամբ հրաւէր կը կարդայ յիշեալ Թաղերու պատուաւորման ազգայնոց որ իրենց եկեղեցւոյ մատակարարութեան նոյն հաշուեցոյցին վրայ եթէ ո եւ է դիտողութիւն կամ բողոք ունին՝ Թուականէս մինչեւ 21 օր պայմանաժամու մէջ գրաւոր կերպիւ ներկայացնեն Տնտեսական Խորհրդոյ։

Սոյն պայմանաժամին լրումէն յետոյ որ եւ է բողոք կամ դիտողութիւն անլսելի պիտի մնայ, (ԿԴԼ+)

6 օգոստոս 1892

ԳՕԼԷՐԱ

Գօլէրա հագգընտա պու կիւն ախշ օլընան Թէլէկրաֆլար տրը։

Բէթէրսպուրգ 18 օգոստ.

Բէսմի մալիմաթա կէօրէ, Բէթէրսպուրկտա օգոստ. 17տէ գօլէրատան 70 քիշի Թութուլըպ, 5 քիշի վէֆաթ վէ 5 քիշի տախի քէսպը սըհհէթ իթմիշտիր։

Հավը (Ֆրանսա) 18 օգոստ.

Շիտտէթը հարարէթտէն նաչի պուրատա պիր դաչ քիշի գօլէրայա պէնգէր իսէալ խասթալըղընա թութուլմըշ տրը։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Պէլկրատ 18 օգոստ.

Պէօյուք Բօբօ գուրպինտէ պիր Ֆրանսէզ գրուազէօր վաբօրընն՝ պիր Խնիլիզ բօսթա վաբօրը իւզերինէ թօք աթմը օլտրղընա տաիր Խնիլիզ կազէթալարընն վէրտիկի հավատխ հագգընտա պահրիյէ նազրը հիչ պիր մալիմաթ ալզ իթմէմիշ տիր։

Լօնտրա 18 օգոստ.

Մ. Պրայս՝ Լանդաուէր էյալէթի գանչէլերիկինէ նասպ օլընաճաղը կիպի, ումուրը խարիճիյէտ տախի նազրը Լօրտ Բօզպէրիյէ իճրտի մուավէնէթ մէմուր օլաճագ իմշ։

Միւնիխ 18 օգոստ.

Սըրպիա գրալը Ալէքսանդր իլէ բէտէրի տիւն պուրայա միւվասէլէթ իտուպ, պու կիւն Վիէննայա հարաքէթ իտէճէքլէր տիր։

Բարիզ 18 օգոստ.

14 նէֆէր թուլումպաճը՝ Բասաժ տէ Բրէնտէ Բէթէրս օթէլինին քէօմիւր մահզէնլերինտէն զուհուր իտէն պիր եանկընը սէօնտիւրմէյէ չալըշարգտա տիւմանտան հէման նիմ պոզուլմուշ օլուպ, պունլարտան Յինին հալի աղըր կէօրիւնիյօր։

Զէթինէ 18 օգոստ.

Ռուսիա սէֆիրի Մ. Արկիրօբուլօ Բէթէրսպուրկա ազիմէթ իթմիշ տիր։

Բէթէրսպուրկ 18 օգոստ.

Պուղտայ գօմիսիոնը՝ իխրաճ օլընաճագ պիլճիմէյէ զէխայիր հագգընտաքի մէմուրիյէթի գալտրրմաղա գարար վէրմիշ օյմաղլա, պու գարարընն պու կիւնլէրտէ իլանը մէմուլ տրը։

Թրիէսթէ 18 օգոստ.

Եունան գրալիցաը՝ Վիէննա թարիգյէ Բէթէրսպուրկտան պուրայա կէլիպ, պուրատան տախի Սֆաքիրէյ վաբօրը իւզրէ հարքէթ իթմիշ տիր։

ԹԷԱԹՐՕ

Պէյօղլընտա Թագսիմտէ Պէյէտիյէ պաղչէսինտէ քահին Եաղլրդ Թէաթրոտա օգոստոսըն 8նճի եարընքի հումաա էրթէսի ագշամը Ֆասուլեաճեան էֆֆէնին թահթը իտարէսինտէ օյմագ իւզրէ «Բարիզ Բաչավրաճքը» նամ մէշհուր օյուն՝ ֆէվգէլատէ վէ մունթաձամ պիր սուրէթտէ մէվզուի թէմաչայէ վազ օրնաճաղը՝ մէզքիւր թէաթրո դումբանեասթարաֆընտան իլան օլընը։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽՍՐԻՃԻՃԷ ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Մարգ սիվարի վէ բիատէ սասքիրի՝ Թանճա չէհրի գարէրընտաքի թէբէտ Անկէրալըրը քէօյ վէ խանէլերինի եագտրգտան սօնրա Թանճայա ավտէթ ԻԹՄԻՀԷՐ տիր։ Ասիրէր իլէ մուհարէպէ վուգու պուլմամշ տըր. զիրա պունլար մէյտանը հարը Մարօգըրարա թէրք իլէ ֆիրար էյլէմիշէր տիր։ Սիվարի սասքիրի՝ էնսի ավտէթտէ ալէամէթը մէսրուրվէյէթ օրմագ իւզրէ պիր չօգ թիֆէնկ պօշալթմշ տըր։

Թէէմինէն պէյան օլունտըղընա էյէօրէ, Անկէրալըրը պէյնինտէ իսԹիլաֆը էֆֆէար իճրան հիւքմ ԻԹՄէքտէ տիր։ Իշպու ԻԽԹիլաֆա պաշըճա սէպէպ՝ Մարգ մէմալիքինին պու գրամընտա բէք զիյատէ սահիպը նուֆուզ ու թէէսիր օյան Ռազզան պէօյիւք չէյնինին պիր մէքթուպը ատտ օլունը յօր։ Մումայիյհ չէյլ՝ իշպու մէքթուպընտա պիրատէր պիրատէրէ գարշը օյան գանը մուհարէպէյէրտէն իճԹինայ ԻԹՄէյէրինի, վէ քէնտի ըէյսէրի օյան Համանը եա թէյէֆ վէ եա թէսլիմ իտէրէք Մարգ հաքիմնինն էմրինէ մուԹի օրմարընը բէնտ ու նասիհաթ էյլէմիշ տիր։

Իշպու մէքթուպ՝ պիզզաթ Համան տախի հարը օրտուղը հարտէ ասիրէր միւվաճէհէսինտէ գրաաթ օրունմը, վէ Անկէրա ըէիսէրինէն պազրարը մէքթուպը մէզբիւրը թաավիպ էյլէտիքէրինէն, չէտիտ պիր միճատէյէ վուգուա կէլմիշ, վէ պունըն իւզէրինէ Համան՝ քէնտի ըէիսէրինէն պիր գաչը մարիֆէԹիյէ հիւքմէԹէ թէսլիմ իտիրէսինտէն գօրգարագ կէճէյէյին ֆիրար էյլէմիշ տիր։ Պինանէն ալէյհ Մարգտաքի իսանընն եագընտա միտէֆի օրաճաղը իւմիտ օլունը յօր։ (Մ-մպ-լ)

Ախիրէն Ինկիլթերատա նատիր իւ վուգու պիր հատխէ վուգուա կէլմիշ տիր։ Շէօյէ քի, Ա.Ֆ.Ռ.Ի-դէ, Դ-լէթ-ս վէ Վ.լ-ֆ նամ սէֆինէյէրատէն միւրէքքէպ օյան թաւիմ ծանանմասը՝ կէչէնտէ Բիմութ լիմանընտան հարէքէթ իտուպ, եօլտա քէօմիւրիւ Թիւքէնմիշ օրտուղընտան, 27 կիւն քէօմիւրսիզ գայտրդտան սօնրա պու քէրրէ եէրքէն այարագ Բիմութ լիմանընա ավտէթ էյլէմիշ տիր։ Ինկիլթերա պահրիյէսինտէ 38 կիւն գատտար մէզբիւր տանանմատան պիր խապէր ալընմամը օյմազա, հագգընտա էնտիշէ օլունմայա պաշլամը իմիշ։

Այման թիւճճար սէֆինէյէրի՝ պահրը Սէֆիտատ թէրագգ էթմէքտէ տիրէր։ Համպուրկուազ-Ամերիգէն նամ վապօր գումանեասը՝ կէլէճէք ալաֆր։ Նոյեմբեր 17տէն Լիթիպարէն քէնտի էն ալէա վապօրալարը Նիւ-Եորգ, ՀԻպալթար, Նաբօլի վէ ՀԷնօվա արասընտա պիր բօսթա թէէսիս իտէճէք տիր։ Իշպու գումբանեասընն՝ վապօրալարը բէք տէ սերի իւ հարէքէ օրմայան Ֆլորիօ-Բուպաթինօ նամ Լիթալեան գումբանեասընընն միւշթէրիյէրինատէն պիր գըսմընը քէնտիյէ ճէլպ Լիթմէսի միւհթէմիլ տիր։

Այէմանիանընն Պրէմ շէհրինտէ վագը Նօրաայէր Լօյտ գումբանեասը տախի պիր վագթտան պէրու ճէնօվա իլէ Նիւ-Եորգ պէյնինտէ վապօր իշլէթմէքտէ տիր։ Պունտան մատտա Համպուրկտա միԹէչէքիւլ պիր գումբանեանընն միւնթէհահի Շարգա իշլէյէն վապօրալարը տախի՝ էնսի ազմէթ վէ ավտէթատէ Նարօյէյէ ուղրայաճագլար տըր։

Պուլկարիստան մալիյէ նազրը՝ բրէնս Ֆէրտինանտ թարաֆընտան վէրիլէն էմր իւզէրինէ օգոստոսը 15/27ինճի կիւնիւ քիւշատը մուգարրէր պուլունան Ֆիլիպ սէրկիսի իշլուն լազըմ կէլէնէրէ տավէթտամէլեր կէօտէրմիշ տիր։

ԵՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆՏԱ ՀԱՑՏՈՒՏԼՈՒԳ

Եունան տախիլիյէ Նէզարէթի՝ Ալի Էմին բաշանը գաթլի հագգընտա աթիտէքի թաֆսիլաթը ավզ էյլէմիշ տիր։

Ցուլի վէ Բաբաքիրիցօրլօ սէրքէրտէլերին թահրը գօմանտասընտա օրարագ 12 հայտուտատան միւրէք քէպ պուլընան պիր չէթէ՝ սալը կիւնիւ սապահրայընն սաաթ 3 բատտէլերինտէ Լարիսա (Եէնի շէհիր) գուրպինտէ Բէթրա նամ գարիյէյէ կիրիպ, թարբարարընտա չալըշմագտա պուլընան քէօյլիւլերի թէհահատ իմտիքատէն սօնրա, հայտուտարը՝ եիւղերինի գարարամը օրտրգարը հայտէ բաշի մուսմանլէյհին գաթլ ու թէյէֆ էյլէմիշ տիր։

Պատէհու հայտուտարը՝ խանէյէ տուխուլ վէ բաշանը հարէմնի թէհահատ խտուպ, մուսմանլէյհանընն քէնտիլերինէ թէսլիմ իմտիկի 3000 լիրաի Օսմանի իլէ, էյէ կէչիրտիքէրի տիկէր զիդգէյէթ էշեարը ալըպ կիմիշէր տիր։ Հայտուտարը՝ խանէտէն չըգտրգարը վագթ բաշանը խըզմէթքեարընը տախի եարարայըպ պիրլիքատէ կէօմիրմիշէր, վէ սիրահ սէսինի իշտիրէք մահալը վագտայա շիթապ իմիշ օյան պիր ասքէր միւֆրէզէսի թարքինընտան թագիպ օլունտըգլարը հայտէ ֆիրար էյլէմիշէր տիր։ Շէհտիյէ գատտար հիշ պիր հայտուտ թէլէֆ վէ եա թէվգիֆ իտիրմէմիշ տիր։ Զանն օլունտըղընա կէօրէ, բաշանընն խըզմէթքեարը հայտուտլարա չէրիք իմիշ։ (Մ-մպ-լ)

ԵԷՆԻ ՊԻՐ ՀԱՐՊ ՊԱԼՕՆԸ

Պալօնլարընն իսլահ վէ իքմալիյէ իշթիղալ էյլէմէքտէ օյան երպապը սէնայիտէն պիրի՝ ախիրէն Ինկիլթերրատա շէֆֆաֆ (թափանցիկ) պիր նէվ հարպ պալօնը իմալ էյլէմիշ տիր քի, պու պալօն հավատա տօլաշտըը զէման բէք տէ ֆարգ օլընմայը յօր իմիշ։ Ֆագաթ պալօնընն ասը վաղֆէսի՝ կիւնտուզ կէօրիւնմէմէքտէն զիյատէ կէճէլերի էյէքթրիգ ըզըը իլէ մուխապէրէյէ վասրթա օրմագ օլորըղընատան, տէրուանինտէքի էյէքթրիգ լամպասը՝ ուսուը մախսուսէսի իւզրէ թէնվիր իտիտիկի զէման, կէճէլերի պալօն հավատա ատէթա պէօյիւք պիր ֆէնէր կիպի կէօրիւնիւյօր իմիշ։

Մալիւմ տիր քի, կէճէլերի պիր էյէքթրիգ լամպասընը կեահ թէնվիր իտէրէք, կեահ ճերէյանը էյէքթրիգէյի քէսիպ ըզըը պիր անտէ մահվ իմիմէք սուրէթիյէ ուղադտան մուխապէրէ իտիրմէկէ միւպաշէրէթ իտիրմիշ տիր։

Իշթէ պու նէվ մուխապէրէ խուսուսընտա, շու չէֆաֆ պալօնատան բէք զիյատէ իսթիֆատէ իտիրէճէկի մուհագգագ տըր։

ԵԼՆԻ ՊԱՆԳՆՕԹԼԱՐ

Բարիզ կազէթալարընընն վէրտիքէրի մալիւմաթա նազարէն, Ֆրանսա Պանգաար՝ զայէթ ինճէ վէ ֆագաթ բէք զիյատէ գուվվէթլի պիր նէվ քեաղըտ իլէ պիր թագըմ պանգնօթլար եաբարընը ալ եագընտա մէվգբի միւպատէյէ վաղ իտէճէք իմիշ։ Պունլարընն էն պէօյիւք մուհասէսեանը՝ իւզէրէրինտէքի ըէսմէրի իլէ հեր տիւրլիւ թէզեհինաթը՝ իւզէրինտէքի ըէսմէրի սարա թագլիտ իտիրէմէյէճէք սուրէթտէ եաբընը օրմար օրուպ, պունատան տօպայը պու նէվ պանգնօթլարընն թագլիտի իմքան վէ ինթիմլին պիրքիրլիյէ խարիճինտէ իմիշ։

ՏԻԻՆԱՏԵԱ ԷԼՊԻՍԷ ԿԻՑԷՆ ՎԷ ԿԻՑՄԷՑԷՆ ԻՆՍԱՆԼԱՐ

Ավիրէն նէչը օլընան պիր սիմթիսիթիգտէն անպայրտրընընա կէօրէ, տիւնեա իւզէրինտէ էյպիսէսիպ կէզմէյի թէրճիհ իտէն ինսանլարընն մըգտարը 250 միլիօն, վէ վիճուտլերինի գըսմէն դաբաթանլարընն մըգտարը իսէ 750 միլիօն, վէ թէմամէն էյպիսէ կիյէնկեր իսէ 500 միլիօն բատտէլերինտէ իմիշ։

ՏՕԳԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵՍԱՆ

Թէտավիի խուսուսի իլէթը էֆէնտիյէ, վէ ալէաթը թէնսիսլիյէյէ տիր։ Գալաթատա քէօրբիւ պայը նօմէրօ 5։

ԲԵԱՂԸՏ

ՎԷ ԷՍԿԻ ԶԷՄԱՆԼԱՐՏԱ ՔԻԹԱՊԼԻԹՏԷ ԻՍԹԻՄԱԼ ՕԼԸՆԱՆ ՄԱՏՏԷԼԷՐ

Եազընընն շէքլի տիւշինիւլէմէց, էկէր անընն շէքլինին ըէսմինի չըզմագ իչիւն պիր մատտէ պուլընմազ իսէ։ Եազը եազմագ իչիւն էսկի զէմանլարտա չէշիտ չէշիտ մատտէլեր իսթիմալ օլունմըշ տըրլար, մէսէլա, թաշտան, թախթատան։ ճամ վէ թաշ թախթա կիպի չէյլեր. հալէա պունլարտան պազրը՝ եէրինէ կէօրէ իսթիմալ օլունը. լաքին մախսուսի եազը եազմագ վէ մախպաալարտա իսթիմալ օլընմագ իչիւն պու թարզ չէյլերին իսթիմալի գապպլ տէյիլ տիր։ Մաթպաա վէ քիթապէթտէ ինճէ վէ գաթլանմասը սուհուլէթլի պիր եարբագ իսթիմալ օլունապիլիր քի, պունա քեաղըտ թէսմիյէ իտէրէք։

Պալէատէն անպայրընը վէճճէյէ, քեաղըտ՝ տէյիլ եարընը մէյտանը թիճարէթտէ իլլա հիյնը մուխապէրատտա, էտէպիյատտա, սէնաաթ վէ սաիր նիճէ նիճէ սէնաաթլարա տանիշէր օլմամընընն պաշլըճա էսապարընտան օլմասը մալիւմը պիլէրինիզ տիր։ Էյէր քեաղըտ օլմասա իսի, ճամատա օն տօգուզընը ասը՝ սէնաաթլար, մուճիտլեր, էտիպլեր վէ շահրլեր ասը թէմամյէ դըրընճա՞գ մը իսի։ Ասլա. հէր նաս՝ քէնտի իյճատ վէ թէէլիֆինի եարընը քէնտիսի պիլէճէք իսի, վէ շու մինեվվեր ասրըմընը գուրէթի վէ տէհլիթի եպիրլերի իսթիրա իտէճէք իսի։ Համտ ու սէնա օյսուն ճէնտաը Խարդը ալէմէ քի, շու ասրը մինեվվերիմիգտէ կերէք իւտէպա վէ շուասանընն վէ կերէք ֆէյյօսֆլարընն իճատարը պուլունան նիճէ նիճէ միւֆիտ վէ ֆատէմէնտ թէէլիֆատարը մութալէա վէ միւսահադա իթմէք չերէֆիյէ ճիւմէմիզ տախի մուչերրէֆ օրմագտայը, վէ եէնէ օ սայէտէ տիր քի, նիճէ իւտէպա վէ շուասա քէնտի օտաարընտա օյմուրուպ թահրրը վէ միւթալաա իմմէքլերի էսէրլէ ըուի զէմինտէ չան ու շէօհրէթ գաղանմագտա տըրլար. եէնէ պու սայէտէ տիր քի, տիւրլիւ տիւրլիւ կազեթա վէ ըիսալէրը միւթալաասընյա կերէք խարճի վէ կերէք տախլի պիր չօգ հավատսաթա իքթիսատը մալիւմաթ իթմէքտէյիզ. եէնէ պու սայէտէ տիր քի, Լամարթին, Վ. Հիւգօ, Շէյքսպիր, Միլտոն, Ադիսան, Պ. Դուրեան, Մ. Պէշիքթաշլեան քէսպը շէօհրէթ իտէրէք, սաթհը զէմինտէ էօյմէզ վէ ունտուրմամ նամար գազանմըշ տըրլար։

Պու հարտ, թէրագգէյաթմընընն պիրինճի էսապարընտան պիրի տախի քեաղըտ օյմասը իչիւն իւր տէֆա քեաղըտըն մուճիտլերինէ մինեթարընընմըզն իմթիյազընը ըիր խէրլէր իսի։ Քէզա Բօմպարլար պէյազ պօյա իլէ խաֆիֆճէ պօյանմըշ թախթալար դուլանընընլար, վէ անկէրին իւզէրինէ ֆըրչա իլէ եազտրգտան սօնրա պիրիպիրի իլէ պիրլէշտիրէրէք քիթապ եաբարլար իսի։ Լաքին պու քիթապլար եաբընը խուսուսի մէրամլար իչիւն եաբընը խուսուսի մէրամլար իչիւն եաբընընը վէ codex(¹) թէմամյէ խորիր իսի։ Օտունատան քիթապ (փայտագիրք) զըատը օլարագ իսթիմալ օլունան քիթապլարընն էքսէրիսինին չէքլի՝ rôle(²) իսի։

Էսկի զէմանլարտա էքսէրիա խաթիմալ օլընան մէվատտան պիրի տախի թիրչէ (մագազաթ) իսի։ Պու բէք պահալը օլտըղընատան, էն իգթիզալը վուգուաթլար եաբընը պունընն իւզէրինէ թահրիր գըլընընը իսի, միւատէթը մէտիտէ ըուի զէմինտէ պագը գալմալարը իչիւն։ Հաթթա սախթիան տախի քիթապէթտէ քեաղըտ եէրինէ խսթիմալ օլունմըշ տըր. հալէա եահուտի գավմը եէտինտէ գապպ տանա տերիսի իւզէրինէ եազընընը պագը էսքի այն ու ատէթ մէճմուալարը պուլընընը քի, պունլար էն ազը պին սէնէ մուգատտէմ թահրիր օլունմըշլար տըր։

Լաքին Էվրօբալըլարընն «պապիրոս» թէմամյէ իթտիքլերի հարը գամըշընատան եաբրան Մըսըր քեաղըտարը՝ պիզիմ շիմտիքի քեաղըտարըմըզ կկպի ֆիտատ թէյէրինատէն եաբընը իսի։ Լաքին կէրէք եաբըմասընընն ուսուլինատէն վէ կէրէք շէքլինատէն շիմտիքի քեաղըտարըմըզատան ֆարգը բէք պէօյիւք տիր։ Պու ֆիտատ՝ պէշ մէթրօ եիւքսէքլիքտէ ճէսիմ վէ սաչագը պիր նէվ սու գամըշը տըր։ Պու գամըշ՝ սուրէթը մախսուսէտէ Մըսըրտա տիքիլիպ թիմար օլունընը իտի իսէ տէ, շիմտի Մըսըրտա պուլընմայը Նիլ նէհրինին ճէ-ուպ սահիլէրինտէ պուլընմագտա տըր։ Սապըզ Մըսըրըլար՝ պու գամըշ սայէսինտէ պիր չօգ բարարար գազանտըրար. չունքի Պահրը Սէֆիտ սէվահրինտէ մէսքիտն պիմիտն էհալի՝ պու քեաղըտը իսթիմալ իտէրէր իսի։ Պինինօսըն նագլինտէ կէօրէ, մէգգիւր քեաղըտը՝ աթէտքի վէճճէ իւզրէ եաբարար իսի։ գամըշըն իւսթ գապուղընը չըգարարագ, ալթընտան զուհուր իտէն ինճէ վէ զիյատէսիյէ նազիք զարարը բարչա բարչա գօրարըպ քէնարարընընան պիրպիրէրինէ եաբըտրըրարար, մուախէրէն եաբրագ էբէյինճէ պէօյիւտիքատէն սօնրա թէքրար էվվէլքի թարզ իւզրէ տիկէր պիր թագըմընը պիրինճի եաբարընը իւզէրինէ եաբըտրըրարար։ լաքին ուֆուգի տօղրուլըղտա օյմայըպ պիր եանտան տիկէր եանա ուգունըղընա եաբըտրըրարար վէ մուախէրէն գուրութ

(¹) Codex Լաթինճէ. քիթապ վէ նիւսխէ տիմէք տիր։

(²) Rôle. սիլինտիր, օգլաղու տիմէք տիր։

)(29)(

ՅՕՅ ՆՕՄԷՐՕԼԸ ՎԱԿՕՆ

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ ՏԻԳՐԱՆ ԱԴԱՄԵԱՆ

Պատէհու պու մէմուր՝ տագիգա ֆէվլէ իթմէյէրէք թահգիգաթընընն իքմալինէ նայ իթմիշ վէ պանգա, Մ. տր Թէռնուառ, Կէռիէ, Մարժիվալ վէ սաիրէ հագլարընտա մալիւմաթ այմագա կիթմիշ իսի։

Օ կիւնիւ կիւնահիւզին Մ. Տապիւռոն՝ Պօրսատա պուհրան զուհուր իթտիկինի վէ պու պուհրան եիւզիւնտէն Թէռնուառ պանգասընընն մահվ օյմագ իւզրէ պուլընտըղընը վէ եախօտ էօյէ պիր թէկրիքէյէ տիւչար օլտըղընը, չունքի օ գատտար պէօյիւք զարարարա գարշը գօյամայաճաղը ռիվայէթ օլընտըղընը տույմուշ իսի։

Ագշամ մալիւմաթը մուքէմմէլ ախզ իթմիշ պուլընտըղը հայտէ տաիրէի ատլիյէյէ ճէլպ օլընը վէ օ իչէ մէմուր միւսթանթիգ Մ. տը Լինեբրօյ իլէ ուզուն պիր միւքալէմէտէ պուլընտը։

Վուգուաթընն էրթէսի կէճէօր պիւթիւն կէճէ, Շաթօտէօն սօգաղընտա Ժան Կէպէնին իգամէթ իթտիկի խանէ տաիրէսինին բէնճէրէյէրի էօնիւնտէ իքի ատամ պէքյէյիպ տուրտուլար։

Պունլարտան պիրի Շանպլի իսի։

Սապան եայընը Շանպլի օրատտա գալտը։

Մէրգումընն ըէֆագաթընատա պուլընան զապրթա մէմուրը՝ բօյնս գօմիսէրիկինէ ազիմէթ իտէրէք, արասը չօգ սիրմէյիպ Մ. Տապիւռոն իլէ ավտէթ իթտի։

Տապիւռոն իւչ ըէնքլի չարրասթ բալասգասընը թագմըշ իսի։

Հաքիմլէր իլէ բօլիսլէր՝ եօգարը չըգարլար։

Տապիւռոն՝ Կէռիէնին օտա գարուսընը չալտը։

Պիր պէսլէմէ կէլիպ գարուլը ալտը վէ օ իչ զաթը իչէրի գապուլ իթտի։

—Մ. Ժան Կէռիէ գալզմը՞ շ մը։

—Ա՛, եվվէթ, չօգսան պէրու գալգմըշ տըր, էֆէնտիմ երքէնճի տիր։ Քի՞մ կէլտի սորույօր տէյիմ։

Մ. Տապիւռոն իմմինի վէ մէմուրիյէթինի սէօյլէտի։

Պիր ազ սօնրա Կէռիէ կէլիպ սէլամ վէրէրէք,

—Շիւպհէսիզ, թահգիգաթընըզա պիր զէյլ եարմագ իչիւն պանա լիւզումընըզ օլմալը, սէյի՛լ մի։ Էմրինիզ հազըր վէ մինթազրրմ։

—Էֆէնտի, —տէտի բօյիս գօմիսէրի,— սիզի թահթը թէվգիֆէ ալմաղա մէմուրրմ։

Կէռիէ սաբսարը քէսէլտի, լաքին ասլա ալթիսթ օլմասը։

—Թահթը թէվգիֆէ՞ մի ալմագ, պէնի՞ մի։ Պու նէ՞ լաթիֆէ տիր։

—Պէն լաթիֆէ խսէճէք սատմա պէնդէ՞յօր մըյըմ, —տէտի Տապիւռոն սօուգ պիր թարզտա։

—Էֆէնտի, նէ՞ տիյօրսընըզ, պէնիմ թէվգիֆիմ՝ վէլէվ հագսրզ օլարը մուախէրէն թէպէյլիւն իթսէ պիւէ պէնիմ իչիւն նամուսսըզլըգ տըր։ Աղրը պիր սէպէպ օլմագարդյն պիր ատամն հուրրիյէթինէ թէսալլութ օլընամագ. պէնճէ պու չէյի տիւչունմէքիպին եարբյօրսընըզ։

—Պու խոտատարընըզ պանա տօգանմագ, —տէտի հաքիմ կիւլիւմսէյէրէք։— Սալիյէ տտիրէսինին էմրի մուճիպինճէ ալէյինիզտէ պէօյլէ պիր մուամէլէտէ պուլընըյօրմ։ Մ. տը Լինեբրօյ՝ թէվգիֆ միւղաքէբէսինի իմզալամըշ տըր։

—Հէր նէ հալ իսէ, էֆէնտի, հէր քէսին միւտաֆէյէ հագգը վար տըր։ Պէնի թէվգիֆ իթմէք իչիւն պիր սէպէպ լազմ տըր։ Մ. տը Թէռնուառը գացասընընան պիր միկնօն ֆրանգ սրրգաթ իտիրմիշ օլուպ, պէն տէ անընն սանտրգքեարը օլտըղմմ իչիւն գազանթը պէն սայրլամամ։

—Սէպէպլէր վար, էֆէնտի։

—Անլէրի անլայապիլի՞ր միյիմ։

—Էլպէթթէ։ Լաքին անլէրի պէն սիզէ սէօյլէմէկէ մէմուր տէյիլիմ. Պունընլա պէրապէր պու կիւն Մ. տը Լինեբրօյընն հուզուրընա չըգաճագընընը, օ սիզէ սէօյլէյէճէք տիր։

Կէռիէ՝ թահամմիւլկիւտաղ օլարագ օմուզարընը օյնաթը։

Բէք մահզուն կէօրինիւպ, թէաճճիւպ էսէրի կէօթէրմէյօր իսի։

Տապիւռոն պու հալի ֆարգ իթտի։

—Պէն ինանալարընն հալինի բէք ալէա անլարրմ, պու թէվգիֆի մէմուլ իթտիկինիզէ էմնիմ, —տէտի։

—Սէօյլէտիկինիզ տօղրու տըր. պու թէվգիֆի մէմուլ խոյօր իսիմ։

—Կէօրտիւնի՞զ մի։

—Իքի սաաթ էվվէլ, պու իչէ մէչղուլ օլան իքի ատամ կէլիպ ատլիյէ թարքինընան թէվգիֆ օլընաճաղըմ բէք միւհթէմիլ օլտըղը՞ն պանա խապէր վէրտիլէր։

—Իքի ատա՞մ մը։

—Իսմէրի Թրիսթօ իլէ Բիվօլօ տըր։ Պունլար աճայիպ ատամլար օլուպ, լաքին բէք զէքի վէ տիրայէթլի խոյլեր։

Շանպլի՝ հիտտէթինատէն նաչի աբաչիքեար պիր հարէքէթտէ պուլընըպ, եիւզինին գըրմըղըրը պէմպէյազ օլտըղը հալտէ զաղապնաք պիր թարզտա,

—Ինչէ՞ մի, էյան անլէ՞ր միտիր . . . Ալիմ Ալլահ հագլարընտան կէլէճէյիմ . . . —տէտի։

—Պու ատամլարը իչիմիզիմ, —տէտի Տապիւռոն նէֆրէթլէ։— Բէյֆիյէթի սիզէ տույուրմագլա պէրապէր ֆէնտ պիր տուզագ գուրմուչլար իսէ տէ, սէն օ տուզաղա տիւչմիչսին . . . Էկէր գաչմագա գալգըչտա խոխնիզ, քէնտի քէնտինիզի գապահաթը կէօսթէրմէ՞զ մի խոխնիզ . . . Էկէր տէմիր եօլընտա պուլընմըշ օլսա խոխնիզ՝ եէնէ թէվգիֆ օլընաճագ խոխնիզ . . . տէյի՛լ մի Շանպլի։

—Շիւպհէսիզ էօյլէ տիր, Միսիս Տապիւռոն, —տէտի Շանպլի,— պունը պէն սիզէ սէօյլէյօրըմ . . .

—Մամաֆիրի պուրայա ատամ կիրէր չըգար տա սիզ ֆարգ իսէմէզսինիզ. մէսէլա Թրիսթօ իլէ Բիվօլօ, էյօյա սիզ պունլարը թանընը ըմրչսընընզ ամա կէօրմէմիշսինիզ։

Շանպլի տուտագլարընը ըսրրտը, վէ քէնտի քէնտիյէ «—Բէք ալէա, բէք ալէա, սէնին տէ, անլէրին տէ հագգընտան կէլէճէյիմ . . . Սապը էյի չէյ տիր, իչին ուճը պէնիմ էլիմտէ տիր—» տէտի։

(Տէվ-Դ)

տարրով վէճ ճիլալարլար իտի։ Իշթէ պունդն իչին տիր քի, պու նէվ քեաղրտ՝ քիւթիւպանէլերտէ վէ գատիմ նիզամաթ մէճմուալարընա պուլընտրղընա, ըրղա գարշը թուլթուլուր իսկ եօրիւմիւշ վէ իշլենմիշ կիպի կէօրիւնիւր։ Պու քեաղրղընն չօգլուգ էհէմմիյէթի եօգ իտի, խուսուսուսա քի, զիյատէսիյլէ չալուգ գըրըլըր վէ չէֆֆաք իտի, վէ օլ սէպէպտէն եալընը պիր թարաֆընա եաղըլըր իտի։ Քէնտինէն էհէմմիյէթսիզլիկինէ կէօրէ, ուզուն միւտտէթ էտէպիյաթ մէյսանընտա հիւքմ սիւրէն՝ իշթէ պու գամը քեալըրը իտի։

Ֆագաթ հայրէթը խատան իչ եիւզ սէնէ էվվել պունուն եէրինէ կէչտի թիրչէ (մագաղաթ լաթինճէ Բէրկամէնուս)։ Պունուն իսմի Ա. Նատօլուտա պուլունան Պէրկամա չէհրինին իսմինտէն ալընմը վէ օրատա պուլունմուշ վէ եախօտ իլգ տէֆա իսթիմալինէ օրատա պաշլանմը տըր տէյու զանն օլընը։

Թիրչէ՝ հայվանաթ տերիսինտէն եաբըլըր, խուսուսա քէչի վէ գօյուն տերիլերինտէն։ Էսկի զէմանլարտա պէյազ Թիրչէտէն մատատա ընկիլիսի տախի պուլունուր իտի, պունուն իւզերինէ կիւմիւշ վէ ալթուն եազըլար իլե տէ եազարլար իտի։ Մըսրը քեաղրը Թիւճարըղընն պիտայէթինտէն մէվսուգ մարիւմաթընը եօգ իսէ տէ, Թիրչէ պուլընտրգտան սօնրա տախի եինէ իսթիմալ օլունուր իմիշ կէօրիւնիւյօր. չինքի, իլգ տէֆա օն պիրինճի սարրտա մանվ օլտու։

Մէյտանը ըէգապէթէ չըգալը բամպուգ քեաղրը. պու նէվ ուսուլ քեաղրտճըրգտա, միւթէատտիտ Թարզլար իլե քեաղրընն մատտէսինի էնկին վէ դապա բամպուգտան եաբարլար իտի։ Պու ճընա քեաղրընն պիրինճի տէֆա Զինտէ էյճատ օլընտրը զանն օլընմագտա տը։ Ֆագաթ սահիհ տիր քի, Շարգտան իլգ տէֆա եէտինճի ասըրտա Պուխարայա վէ օրատան միւրուր խտուպ Շամա կէլտի վէ Շամտան տախի Ալեպալար՝ պու սէնաաթը Սբանիայա կէօթիւրտիւլեր վէ Սբանեալ վէ Բում Թիճճարլարը տախի պիւթիւն Էվրօբա մէմալիքինէ նէզը էթտիլեր։

1340տա Անգօնատա, 1390տա Նիւրէնպէրկտէ, 1440տա Պագէյտէ վէ 1477տէ Քէմիթը չէհրլերինտէ քեաղրտ ֆապրիգալարը զամէն Թէէսիս օլընմը իտիլեր։ լաքին ֆապրիգաթօրլար բամպուգտան եաբարգլարընտա զիյատէսիյլէ պահալը տիւշիւպ ֆիւրուխթ օլունմայընճա, պիր խայր չըգմայաճաղընը միւշահէտ էթտիքլերինտէն, (չինքի վագըթ օլմուշ տըր քի, պիր թապաղա քեաղըտ 40 ղրշ. ա, եանի չիմտիքի քեաղըտ ֆիւրուխթը 400 դաթը պահասընա ֆիւրուխթ օլընմը) բամպուղը Թէրք իլե պունդն եէրինէ էսկի պէզ վէ դումաչ բաչավրալարը իսթիմալ էթմէյէ մէճբուր օրիրլար տը։ Պունլար՝ բաչավրալարդն հէմ զիյատէսիյլէ ուճուզ վէ հէմ հաղրլանմասը բամպուգտան տահա սուհուլէթլի վէ քեաղրտընդն տա տահա ալէա օրմագտա օլտըղընը կէօրտիքլերինտէ, պիւսպիւթին բաչավրալարտան եարմաղա պաշլատըլար։ Հիչ էհէմմիյէթ պիլէ վէրմէտիկիմիզ բաչավրալար՝ հալը հազրտա պաշլըճա վէ սիւրիւմի չօգ օլան մաթալարընն ճիւմէսինտէն զիյատէ մէյսանը թիճարէթտէ քէսպը Թէրագգը էթմիշէրտիր։ Բաչավրալար՝ եէնէ սէնէվվի սարթ օլընան քեաղրտլարա քիֆայէթ էթմէտիկինտէն, պունդն նօգսանընը սայիր մէվատտ իլե վէ պաշընճա սաման վէ թալաշտան իմամատ օլընմագտա տը։

(Տէվամ)

Գառնիկ Թիւրքեան

ԳՕԼԷՐԱ.

ԲԷՍՄԻ

Նիգօլայէֆտէ տախի գօլէրա զուհուրի բէսմէն իսպար օլընմասընտան տօլայը, կէրչի Բուսախա հուտուտընա գատար Բուսխա սէվսիֆինտէն կէլէնպէր իչուն մէվզու օլան 5 կիւն իսթիյաթ դարանթինասընն 4 աղօսթօս սէնէ 308 թարիխինտէ իսթիպարէն չրգաճպարա չամի օլմագ իւզրէ Բուսխանդն սէվսիրը սաիրէսինտէն կէլէնէր միսիլիս թամմ 10 կիւնէ իպպաղը, վէ օրատան Բուսանիա հուտուտընա գատար 10 կիւն գարանթինա ալթընտա պուլընան Թրապիզօն վիլայէթի սահիլիյէ ումում Բուսխա մէմալիքի խաքէլէլերինտէն կէլէճէքլէրին Սինօպ թէհաֆֆուզխանէսինէ սեվգիյէ օրատա գարանթինայա վազը, վէ չու գատար քի, գարարը վագրտան պարիեունդն (կէմիճիլերին) մալիմաթը օլմագ իւզրէ թարիխը մէգքիւրտէն իթիպարէն օն կիւն զարքընտա Քէրչտէն Բուսանիա հուտուտընա գատար կէլէճէքլերին Սինօպ վէ եա Գավագ թէհաֆֆուզխանէլերինտէն պիրինէ աղնմէթլերինտէ մուխայէր պըրագըրլը, պու միւտուէթին ինգրզասընտան, եանի 14 աղօսթօս սէնէ 308 թարիխինտէն իթիպարէն սէվսիրը մէգքիւրտէն կէլէճէքլերին Գավագ թէհաֆֆուզխանէսինտէն գապուլ օլունմայընը պէհէմէհալ Սինօպա սէվգ իտիրմէտի, վէ Պօղազլարտան կարտիան ալարագ Նիզամը տարէքսինտէ գարանթինա թահթընտա կէչմէքտէ օլան վաբօրլարընն տէրունինտէ գօլէրա վուգուաթը օլաբրը թէպէյլուն էյլէտիկի հալտէ, Պօղազլարտան իմրարընա միւսաատէ օլընմայընը զիքր օլընան գօլէրաը թրանսիթ վաբօրլարընն տա՝ գարանթինալարընը չըգարմագ իւզրէ Սինօպա կէօնտէրիլմէսի խուսուսլարընա մէճլիսը ումուրը սըհհիյէճէ գարար վէրիլէրէք լէտէ արզ մուճիպլինճէ իգթիզասընն իչթասը խուսուսընա իրատէի Սէնիյէի հազրէթը Խիլաֆէթընէնի չէրէֆմիւթէպլիւգ պուլրըմը օլմագա, իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գրընը։

* * *

Տ-ԷՐԷՔ ՍՄՈՒԹ ԸՆՀԻՆԵՒՆ.

(Իրանտա) Սավգպուլագ ճիվարընտա տախի գօլէրա զուհուր էյլէմէսինէ մէպնի սահիլէն Վան վիլայէթինին միւնթէհեի հուտուտընա գատար Բուսխա վէ Իրան միւվարէտտարնա զարը մէվզու օլան 10 կիւն գարանթինայա քէմալը տրգգաթ վէ չիտտէլէ սէվամ օլընմաղա պէրապէր, վիլայէթը միւշարէլէյնա հուտուտընան Խանքին տախիլ օլմամագ իւզրէ օրայա գատար Իրան մէմալիքինէն կէլէճէքլերին մէվզրի մինասիպէտ մէվգրի թէհաֆֆուզխէ թէչքիլէյէ 5 կիւն իսթիյաթ դարանթինասընա վազ օլունմասը խուսուսընա Մէճլիսը Սըհհիյէճէ գարար վէրիւրէք իգթիզասը իչթա գըլընասը իլան օլընը։

* * *

Մէճլիսը Սըհհիյէ ըէիսը սանիսի Հաճի Արիֆ պէյ հազրէթլերի՝ տիւն սապահ պիր սթիմպօթա Գավագ թէհաֆֆուզխանէսինէ ազիմէթ իտէրէք, կէրէք թէհաֆֆուզխանէյի վէ կէրէք մուախիսէրէն խասթախանէ շէքլինտէ եսբաբըրըլան պարագալարը վէ իչլէն սուլարը վէ մէմուրիյը սըհհիյէնին իճրասաթը սըհհիյէյի թէմամըյլա իչթա խիւպ իթմէտիքլերինի թէֆթիշ իտէրէք վէ լիմանտա պուլընան պիլճիմէլ սէֆտանի կէօղտէն կէչիրէրէք, թէհաֆֆուզխանէ վէ պարագալարրն եօրը գապուլ իտէճէք պիր սուրէթտէ գարար վէրիլէրէք լէտէ արզ մուճիպլինճէ իգթիզասընն իչթասը խուսուսընա իրատէի Սէնիյէի հազրէթը Խիլաֆէթընէնի չէրէֆմիւթէպլիւգ պուլրըմը օլմագա, իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գրընը։

* * *

Տ-ԷՐԷՔ ՍՄՈՒԹ ԸՆՀԻՆԵՒՆ.

(Իրանտա) Սավգպուլագ ճիվարընտա տախի գօլէրա զուհուր էյլէմէսինէ մէպնի սահիլէն Վան վիլայէթինին միւնթէհեի հուտուտընա գատար Բուսխա վէ Իրան միւվարէտտարնա զարը մէվզու օլան 10 կիւն գարանթինայա քէմալը տրգգաթ վէ չիտտէլէ սէվամ օլընմաղա պէրապէր, վիլայէթը միւշարէլէյնա հուտուտընան Խանքին տախիլ օլմամագ իւզրէ օրայա գատար Իրան մէմալիքինէն կէլէճէքլերին մէվզրի մինասիպէտ մէվգրի թէհաֆֆուզխէ թէչքիլէյէ 5 կիւն իսթիյաթ դարանթինասընա վազ օլունմասը խուսուսընա Մէճլիսը Սըհհիյէճէ գարար վէրիւրէք իգթիզասը իչթա գըլընասը իլան օլընը։

* * *

Մէճլիսը Սըհհիյէ ըէիսը սանիսի Հաճի Արիֆ պէյ հազրէթլերի՝ տիւն սապահ պիր սթիմպօթա Գավագ թէհաֆֆուզխանէսինէ ազիմէթ իտէրէք, կէրէք թէհաֆֆուզխանէյի վէ կէրէք մուախիսէրէն խասթախանէ շէքլինտէ եսբաբըրըլան պարագալարը վէ իչլէն սուլարը վէ մէմուրիյը սըհհիյէնին իճրասաթը սըհհիյէյի թէմամըյլա իչթա խիւպ իթմէտիքլերինի թէֆթիշ իտէրէք վէ լիմանտա պուլընան պիլճիմէլ սէֆտանի կէօղտէն կէչիրէրէք, թէհաֆֆուզխանէ վէ պարագալարրն եօրը գապուլ իտէճէք պիր սուրէթտէ գարար վէրիլէրէք լէտէ արզ մուճիպլինճէ իգթիզասընն իչթասը խուսուսընա իրատէի Սէնիյէի հազրէթը Խիլաֆէթընէնի չէրէֆմիւթէպլիւգ պուլրըմը օլմագա, իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գրընը։

* * *

Սինօպ թէհաֆֆուզխանէսինէ օգոստոս 5տէ եէնի սէֆինէ վիւրուտ իթմէյիպ, էվվելճէ գարանթինա թահթընտա պուլընան 5 կէմի իլե 1 վաբօրըն մէվճուտլարը օլան 81 թայֆա իլե թէհաֆֆուզխանէտէ պուլընան 102 եօրճընընն սըհհիթլերի մաթլուպ տէրէճէտէ պուլընտրը թէէկերաֆ հավատիսինտէն տիր։

* * *

Իրանտա գօլէրա՝ Թէհէրանդն ճէնուպ ճիհէթինտէ Քէշանտա տախի պաշ կէօսթէրիպ 11 քիչի վէֆաթ էյլէմիշ տիր։ Թէպրիզտէ գօլէրա ֆէվգէլատէ պիր սուրէթտէ քէսպը շիտտէթ իտէրէք, չարշը բազարլար գարանմիշ տըր։ Պայազիտ սանճաղընա 24 սաաթ մէսաֆէտէ քէռին Խոյտա տախի գօլէրա զուհուր էթմիշ իսէ տէ, հուտուտը Օսմանիյէնին էսպապը թէհաֆֆուզիյէսի բէք միւքէմմէլ պիր հալտէ պուլընտըղընտան, կէրէք Պայազիտ վէ կէրէք ճիվարընդն ճալիպը մէմուսիյէթ պիր բատտէտէ պուլունտըղը թէէկերաֆ խապէրլերինտէն տիր։

* * *

Բուսխատա յուլիսին 31ինճի կիւնիւ Թիֆլիս էյալէթինտէ գօլէրատան 170, Պագու էյալէթինտէ 98, յուլիսին 29ընճը կիւնիւնտէն 31ինճի կիւնիւնէ գատար Երեւան էյալէթինտէ 521, յուլիսին 31ինճի կիւնիւ Էլիզապէթբօլ էյալէթինտէ 114, Զագաթալտա 12, Սթավրօբոլ էյալէթինտէ 455, Ցանղիսթանտա 422 քիչի վէֆաթ էյլէմիշ տիր։

Օգոստոսը 1ինճի կիւնիւ նէֆը Բէթէրսպուրկտա գօլէրատան 11 վուգուաթ, 13 վէֆիյաթ, 2ինճի կիւնիւ 33 վուգուաթ, 12 վէֆիյաթ, վէ 3ինճիւ կիւնիւ 44 վուգուաթ 9 վէֆիյաթ օրմուշ տըր։

Քերչտէ օգոստոսը 2սինտէն 4իւնէ գատար 3 կիւն զարքընտա իլլեթը մէգքիւրտէն 11 վուգուաթ վէ 6 վէֆիյաթ օրուպ, 5ինճի կիւնիւ եալընը 1 քիչի վէֆաթ իթմիշ տիր։

Գարատա յուլիս 28տէն օգոստոս 5է գատար գօլէրայա 5 քիչի թութուլարագ 3 քիչի վէֆաթ իթմիշ տիր։

Պաթումտա գօլէրա քէսպը խըֆֆէթ իթմէքտէ օրուպ, իբի կիւն զարքընտա եալընը 2 քիչի վէֆաթ իթտիկի՝ օգոստ. 5 թարիխի պիր թէէկերաֆտա պիլտիրիլմիշ տիր։

ԳԱՐԱՄԱՃԵԱՆ ԲԱՌԳԻՐՔԸ

Անցեալ օր տեսայ զինքը. չնորհաւորութիւններս ըրած էի կանխաւ, ստանձնած սուրն ծանր աշխատութիւնն յաջողապէս ի յանգ հասած լինելուն համար։ Հարցուցի թէ գա՞ծ է այն ընդունելութիւնն ու քաջալերութիւնը՝ որուն իրաւամբ արժանի է։ «Տպագրութեան ծախքը հանեցի՞ք» ըսի Գարամաճեան էֆ.ին եզրակացնելով։

Ժպիտ մը փթթեցաւ իւր շրթանց վրայ. ժպիտ մը՝ հառաչանքէ մ'աւելի դառն։ «Հարցումդ պէտք է փոխես, ըսաւ. հարցո՛ւր թէ՝ կազմարարին ծախքը հանա՞ծ ես. այն ատեն միայն կրնամ հաստատական պատասխան մը տալ. համագումար 160 ոսկի տպագրութեան ծախք ըրած եմ....»

Ու ցայսօր բաժանորդներն ալ մէկտեղ հաշուելով, 150 օրինակ միայն վաճառուած է։ Առաւասիկ մեր գրասիրութեան մի ապացոյցը։ Բացայայտ կը տեսնուի սով թէ ինչպէս կը քաջալերենք մեր գրագէտները. այսինքն անոնք որ մոռցած իրենց անձնական հանգստութիւնն, մոռցած իրենց ընտանեաց ապագայն, իրենց միակ հաճոյքը կը գտնեն, ի սէր ազգին մատաւոր ու բարոյական յառաջդիմութեան աչքի լոյս թափելուն, ուզեղ յոգնեցնելուն եւ կեանք մաշեցնելուն մէջ։

Հարիւր վախտո՞ւն ոսկւոյ ծախքի մը դէմ ցայսօր հազիւ քսան ոսկւոյ հաւատի մը։

Արդեօք լաւագոյն չէ՞ր ըլլար, եթէ Գարամաճեան էֆէնտի փոխանակ Հայկէն բառագիրք մը յօրինելով դպրոցական մանկտւոյն մի կարեւոր պէտքը գոհացնել ջանալու, այդ գումարով տուն մը գնէր։ Գոնէ իւր տակը վտանգի դրած չէր ըլլար, քանի որ ապահովագրական ընկերութիւնք պակաս չեն։

Բայց ո՛չ, այդպէս չըներ մեր հեղինակը. նիթականը չէ որ կը փնտռէ ինքը. նա չունի ուրիշ հաճոյք մը բայց եթէ պարապիլ գրագիտական ճիւղին. ու ամէն օր Սկիւտարի մէջ եւ Սկիւտարէն դուրս ազգային մանկտւոյն իւր մտքին լոյսը, իւր գիտութեան ամրողջ պաշարն անխնայեմ եւ լիուլի ջամբելը բաւ չը համարելով, եւ ուսանող եւ ուսուցիչ միանգամայն լինելով, գիշերներն ալ ճրագի լուսով կը թղթատէ հին եւ նոր ազգային մատենագիրները, մի առ մի կը գտնէ բոլոր բառերը, կը ճշդէ անոնց նշանակութիւնները, կ'որոշէ անոնց իւրաքանչիւր առումները, եւ այսպէս յերուսան կը բերէ բառարան մը Հայերէն լեզուի, որ իւր համեստ գիրքին մէջ, իրական ծառայութիւն մը սահմանուած է մատուցանել դպրոցական մանկտւոյն, մանաւանդ իւր դիւրամատչելի գնով։

Բայց մեք ո՞րչափ կապիկ եմք եւ ո՞ր ատոիճան օտարամոլ։

Ուշադրութիւն դարձուցա՞ծ էք արդեօք. տասնեակ տարիներէ ի վեր քանի՞ քանի Հայ.-գաղղ. կամ Գաղղ.-Հայ. մեծ ու փոքր բառարաններ հրատարակուեցան ի մէջ, որոց մին ալ, — Տէմիրճիպաշեան էֆ.ի Գրպանի Բառարանը—, երկրորդ տպագրութեան արժանացաւ։

Իսկ Հայերէն բառարա՞ն. որչափ գիտեմ, 1868 էն, — Առձեռն Բառարանի Բ. Տպագրութենէն— ի վեր առաջին անգամն ըլլալով Գարամաճեան էֆ. է որ կը յանդգնի այդպիսի բան մը հրատարակել, ու ըրած ծախքը վրայ կուտայ։ —Ինչո՞ւ. —Վասն զի, Գաղղիերէն լեզուն համաշխարհային լեզու մըն է, զոր պարտիմք անպատճառ սորվիլ ու սորվեցնել։ Իսկ Հայերէ՞նը. գնա՛ բանդ, ո՞վ խենթեկեր է որ ատոր համար ստակ տայ. քիչացային վրայ ո՞վ կը խօսի Հայերէն։

Ո՞ւր մնացիր տոհմային արժանապատուութիւն, ցեղային նախանձախնդրութիւն ո՞ր ծակը մտար։ Սակայն պէտք չէ միտքէ հանել սա ճշմարտութիւնը, թէ մինչեւ որ մէկը լաւ չսորվի իւր լեզուն, անկարելի է օտար լեզուները հիմնովին ուսնիլ։

Կը տեսնէք որ Գարամաճեան Բառգրքին վրայ մասնաւոր դրուատիքներ չեմ հիւսեր. մեր գրագիտաց մասին ցուցուած անտարբերութիւնը միայն ուզեցի ի վեր հանել այս թարմ օրինակով։ Շաւակութիւն չունիմ մանրամասն քննադատական մը գրել բառագրոց վրայ. վասն զի կը կարծեմ թէ բառարան մը անաչառապէս քննադատելու, եւ նորա մասին վճիռ մ'արձակելու կարենալու համար մասնաւորապէս լեզուագիտական ներկուռ հմտութիւն մը ունենալու է մարդ։

Իսկ եթէ լոկ սխալներ ցուցնելու վրայ է խնդիրը, դիւրին է քննադատել զայն. վասն զի իբրեւ մարդկային գործ, կրնայ ունենալ թերութիւններ, արդիւնք մոռացութեան կամ անուշադրութեան։ Այսու ամենայնիւ պէտք չէ մոռնալ թէ բառարան մը այն տեսակ գործերէն է, որք ընդունակ են տակաւ կատարելագործման։ Եւ առաջին փորձի մը ատեն, ներելի են մի քանի թեթեւ սխալներ, ինչպէս են Գարամաճեան Բառգրքին մէջինները։

Ինչ որ կրնամ վստահաբար ըսել, սա է թէ այս բառարանն ամէն կարգի աշակերտաց ձեռք տալով օգտակար գործ մ'ըրած պիտի լինիմք։ Վասն զի յառաջդիմելու մեծ միջոց մը պիտի ըլլայ ազգային դպրութիւնը մշակելու հետամուտ եղող պատանեաց եւ ընդհանրապէս ամէն կարգի անձանց։

Կարժէ որ քաջալերեմք հեղինակն իւր այս առաջին քայլերուն մէջ. վասն զի կարող է չատ օգտակար ծառայութիւններ մատուցանել ազգին, որ ստուգիտ պէտք ունի անձնուրաց մշակներու։

Աւետիս Թ. Կէվէրեան

Սկիւտար

ԸՆԴԷՐ ՇԻՆԻՆ ԳԱՐՆԱՆ ՎԱՐԴԵՐ

Դնացի ես ժուռ գալ գարնան մ'առաւօտ,
Անցայ երփներանգ ընդ դաշտ եւ արօտ,
Ցուզէր սիրտս անգին անոյշ բոյր բուսոց,
Արեւն ալ այն օր չունէր հուր եւ բոց։
Պարտիզի մը մէջ նստայ գեղաղարդ,
Ուր կը ժպտէին դեղ դալար ու վարդ.
Սոխակաց երամք ի ծառոց դագաթ
Երգէին քաղցրիկ երգեր խանդաթաթ։
Ես լի ըզմայլմամբ դիտէի վարդեր,
Ոյք համակ կարմիր գոյն էին հագեր,
Գեղով նորաբանչ, առոյգ թերթերով,
Լըսէին սիրոյ գերգս հոգեխառով։
Այլ երբեք երբեք կըրէին սարսուռ,
Զոր նըշմարէի ես իմ աչօք սուր։
Կամ՛ի գիտել թէ վարդեր գարնան
Առ ի՞նչ են կարմիր զերդ չիկնստ կուսան,
Ի տես սոխակաց կամ է՞ր ամաչեն։
Ցանչժամ կը հծծէր հողմն իմ ականջէն.
«Ասա եւ դու ինձ, ի տես սիրելեաց
Ընդէ՞ր սարսրեան կուսանք խորագած։»

ԵՒՏԵՐՊԷ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Պրուսա մօլլալարը՝ ֆազ. Օսման Հիլմի էֆ.յէ,

Գալաթա մօլլալարը՝ Պալըքէսիրլի ֆազ. Խալիլ Ֆէհմի էֆ.յէ,

Հալէպ մօլլալարը՝ Գըրչէհիրլի ֆազ. Սաղտուլլահ Հիլմի էֆ.յէ,

Թրապիզօն մօլլալարը՝ Միւֆթիզատէ հաֆիսի ֆազ. Մէհմէտ Թէվֆիգ էֆ.յէ Թէվֆիկ պույրըլմըշ տըր։

* * *

Գալը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ուսումնական տարիքէսի 1ինճի չիւպէսինին սէվգիյաթ զբսմը ըէիսի պինպաշը ռիֆ. Իպրահիմ պէյ՝ մէշնուտ օլան խըտմաթը հասէնէսինէ մէպնի կինճի ռիւթպէտէն Մէհիտի նիշանը իհսան պույրըլմըշ տըր։

ԱՆԶԳԱՄՈՒՀԻՆ

ԳՐԵՑ

ՍԻԼՈՒԱՆ

Կուսինէ բոլոր ջանքը թափեց զայն գինովցնելու։

Անտօնաքի իբր վերջին հնարհ չդլացաւ կնոջն հետ մի քանի գաւաթ մատիքա պարպել։ Կուսինէ իւր բոլոր հրապոյրները վատնեց Անտօնաքին զուարթացնելու և զայն այնչափ խմեցնելու, որ չը կարողանար դուրս երթալ և յաջողեցաւ։

Խորամանկ կինը նախ անարատ օղի մատուցուակեց. երբ դիշերն հասաւ, թմրեցուցիչ ըմպելին դրեց ամուսնին առաջ։ Կարծես Հրէուհին էր որ կուղէր Հողերեռնեսը գինովցնել։

Որչեալ ժամանակէն երկու ժամ առաջ, Անտօնաքի գինովցած էր, իբրեւ անզգայ կ'ընկնէր վար։ Կուսինէ աշխատեցաւ զայն իւր ննջարանը տանել, իւր անկողնի մէջ պառկեցնել ու վրան դիզել վերմակներ։

Այս ամենը ընելէ յետոյ, խլեց մանկիկը իւր խչտիկէն, վազեց դահլիճ, պառկեցուց զայն ֆառֆէի տակ, որու երկայն ծածկոցը կանհետացներ դնա։ Այս ամենը ընելէ յետոյ, գոցեց դահլիճի դուռը, որպէս զի անմիջապէս չը բացուի, դրսի դուռը բաց թողլով տնէն հեռացաւ, կըծկուեցաւ մի անկիւն լրտեսելու։

Կէս գիշերը մի ժամ անցած, հինգ հոգիէ բաղկացեալ մի խմբակ յամրաքայլ մօտեցաւ Կուսինէի բնակարանին։

—Այս է,—ըսաց Նիքօլի զգուշաւոր ձայնով։

—Դու դուրսը պիտի սպասես,—մրմռաց ճխան,—ուրեմն չուտ ըրէ տեղը ցոյց տո՛ւր և վերադարձիր դուռը....։

Նիքօլի առաջնորդեց մինչեւ ննջարանի դուռը։

—Այստեղ,—ըսաց,—անկողնին մէջ կը ննջէ։

—Լաւ, դուս դուրս դնա։

Նիքօլի դուրս խոյացաւ։ Իսկ չորս ընկերներ ներս մտան մութ ննջարանը այնչափ զգուշաւոր, որ ամենեւին ոտնաձայն չը լսուեցաւ։ Ճխան իբրեւ վարդապետ իւր արհեստին, սուր ի ձեռին խարխափելով մօտեցաւ անկողնին, զգուշութեամբ վերուց վերմակները և սուրը ցցեց զոհի կրծքին մէջ չեշտակի....։

—Ննջե՞ց, ընկեր,—հարցուց Գրգէ։

—Կարծեմ...—մրմռաց անզգամուհին,—գլխի մազերէն բռնէ... ապահով լինելու համար մորթեմ....։

—Հէչ ձայն չը հանեց։

Գրգէ իւր արժանի ընկերի հրամանը կատարեց։

—Բայց, ընկե՛ր, այս կնոջ գլուխ չի նմանիր... մազերը կարճ են։

—Օ՛ն, մի կողմ նետէ... լմնցաւ։

—Ընկե՛ր, սխալ գործեցինք... այս այր մարդ է, մօրուք ունի։

Ճխան ամենեւին չը պատասխանեց, վասն զի կը խողխողէր դիակը մրմռալով,—կատո՛ւիկ, այսպէս վրէժ կը լուծեմ։

—Փախի՛ք,—լսուեցաւ Նիքօլիի ձայնը,—ոստիկանք եկան....։

Այս ազդ սթափեցուց ճխանը, դաշոյնը նետելով դուրս թռաւ։

Արդարեւ ոստիկանութիւնը շրջապատած էր դուռը, երբ ճխան և ընկերքը դուրս ելան, յարձակուեցան ձերբակալելու։ Մէյմօ իրեն յատուկ ճարպիկութեամբ դիմադրաւը տապալելով անյայտացաւ, մինչդեռ Գրգէ և երկու գողերը կը կալանէին։ Մշեցին չորս կողմ նայեց, ճխան չկար....։

—Ընկերս ազատուեցա՞ւ,—մրմռաց աւազակը ատամները կափկափելով,—ճխանն ազատուեցա՞ւ....։

ԳԼՈՒԽ ՏԱՍՆԵՒՈՒԹԵՐՐՈՐԴ

ԱՍՈՒՊ Մ'Ի ԿԸՆԿՆԻ

Տիկօ և Ազարիկ նստած են իրենց դահլիճին մէջ։ Վերջինն իւր քովը ունի Մ--ս-, Աբշ-ը-ս լրագիրները, որ նոր է ստացած, ինք կը պատրաստուի կարդալու, իսկ Տիկօ լսելու։

—Ահա՛ մի նոր ոճիր եւս, ծերունի՛ հայր։

—Ոճի՞ր....։

—Այո՛, այս գիշեր պատահած պիտի լինի....։

—Անշուշտ....։

—Ո՞րն է գրողը, Մ--ն՞....։

—Այո՛, Մ--ս- գրած է....։

—Կարդա՛ ուրեմն։

Ազարիկ սկսեց կարդալ.

«Երէկ գիշեր, (21 փետր.) ի Գալաթա, Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ շրջակայքը գործուած է սարսափելի ոճիր մը։ Կէս գիշերը ժամ մ'անցած, կին մը երթալով ոստիկանութեան խնց կուտայ թէ գողեր մտած են իւր տունը և այրն։ Վսեմ. Ահմէտ պէյ մարդ կուղարկէ և կը ձերբակալեն չարագործներէն երեքը միայն, մինչդեռ նոցա Նէ-ոլ և Ա-ս ընկերները խոյս են տուած, ներս կը մտնեն տունը, կը տեսնեն Իզմիրցի Անտօնաքի էֆ. անուն անձը իւր անկողնին մէջ անգութ կերպով խողխողուած, գլուխը կտրած։ Նախնական քննութեան մէջ, չարագործներէն մին, Մշեցի Գրգէն, կը յայտարարէ թէ այդ ոճիր գործուած է Նիքօլիի թելադրութեամբ Ասօի ձեռամբ։

«Ասօ, այս զարհուրելի չարագործը Հայ մ'է։ Սա երբեմն ի Մուղ-ուշ անուամբ անթիւ չարիք է պատճառած հասարակութեան, իսկ վերջին ժամանակներս եկած է եղեր հոս իբրեւ համալ աշխատելու....։

(Շ-ր-ն-ի)

ՖԻԼԻՊ ՍԷՐԿԻՍ

Շարգ Շրմէնտրֆէլրէրի միտիրիյէթի թարաֆինան մաթպաամրզա վէրիկէն մալիւմաթա կէօրէ, օգոստոսին 15/27նի կիւնիւ Ֆիլիպէտէ քիւշատ օլունաճագ զրրոատ վէ սենայի սէրկիսի միւնասէպէթլիկէ օգուտ. 13/25ուէն իթիպարէն ամիսէ պէյան օլունան սթատիոնարսան ազիմէթ վէ ավտէթ իչիւն սղոնթօլը պիլէմէյէր Ֆիլոբուխի օլունաճագ տրը.

Ֆիլիպէտէ	Ամսական գին	Ամսական գին	Տարեկան գին	Տարեկան գին
	ֆրանկով	ռուբլով	ֆրանկով	ռուբլով
Ֆիլիպէտէ	369	277	184.75	
»	199	149.25	99.50	
»	168	126	84.25	
»	170.25	127.75	85.25	
»	191.75	143.75	96	
»	242.50	182	121.25	
»	133.25	100	66.75	

Պիլէթլէրին՝ թէպիմ օլունտը կիւն սախի սախլը հիսապ օլարագ 7 կիւն հիւքմի օլաճակ, վէ պու պիլէթլէր իլէ պիլիւիւմէ եօշնու վէ կա էյնա վէ եօլճու գաթարդյա սէյահաթ օլունապիլէճէք տիր. 1ինի մէվզը պիլէթինի համի օլանլար՝ Եաթագը Վակոն գումբանեասը իչիւն միւթատ օլան ֆաղլա իւձրէթի տախի թէէտէյ իթիձլէրինատ Շարգ սիւրատ գաթարդնա տախի բաքիպ օլապիլէճէքլէր տիր.

Զիւքր օլնան պիլէթլէրի համիր օլանլար՝ Ֆիլիպէ իլէ Տէրսաատէթ արարտատքի ա՛ֆասիոնլարտա նէ ազիմէթ վէ նէ ատ ավտէթ էնտարնտա թէվազզուֆ իսէմմէյէճէքլէր տիր. Պիլէթլէր՝ էնտան ավտէթատ եալնըզ Ֆիլիպէտէն գաթարա բաքիպ օլունտրը թարափրատ միւթէպէր թոմուլաճագ տրը.

Նէ ազիմէթ վէ նէ ատ ավտէթատ ասքերիատէն օլանլարա վէ չօճուգլարա նրսֆ պիլէթ վերիլմէյէճէք տիր. Ռուսկար՝ չէրթիթը միւթատ իլէ հէր վազթքի նրսֆ պիլէթլէրին ախզ իթմէյէ մէճպուր տրրլար.

Շարգ Շրմէնտրֆէլրէրի միւտիրիյէթի՝ դարիպէն Սրրպ վէ Գուլիար շրմէնտրֆէր իտարէլերի իլէ պիլ իթթիֆագ, քէնտի Սէյանիք խաթթընդն պէօյիւք սթատիոնարսան Ֆիլիպէ իչիւն ազոնթօր տօղրուտան տօղրույա ազիմէթ վէ ավտէթ պիլէթի ասխի իիրատ խտէճէք տիր. Իչպու պիլէթլէրին ֆիյաթը վէ թարիխը ֆիլոբուխիլարը վազթը միւնասիպնտէ իլան օլունաճագ տրը.

Սէրկիսէ թէչհիր օլունմազ իւզրէ պիլճիմի սթատիոնարսան Ֆիլիպէյէ կէօնտերիլէճէք էմթասյա կէլինմէ, Շարգ Շրմէնտրֆէլրէրի իտարէսի՝ մէզքիր էմթաա իչիւն մէրի օլան իւձրէի թարիֆտան իւզրէրինէ 100ում 50 նիսպէթինտէ ղիր թէնզիլ իսթա խտէճէք տիր.

Սէրկիսէ թէչհիր օլնրսդ տա սէրկիսէնին քիւշատարնան սօնրա կէօնտերիլէն մահալլէրէ իատ օլունաճագ էմթասան իսէ 100ում 75 նօգսան իւձրէթ ախզ օլունաճագ տրը.

Պալէատ զիքր օլնան թէնզիլլի իւձրէթլէրէյէ իսթիֆատ իթմէք իչիւն իմրատ միւգթադի օլան մուամէլաթ հագդնտա պիլճիմէ մայիւմաթը ախզ իթմէք իւզրէ Շարգ շրմէնտրֆէրլէրի սթատիոնարտա միւռաատաթ իթմէք լազըմ տրը.

ԻԼԱՆ

Սրպիսթան թիւթիւն Բէյժիսին բիյանգօլը խթիդրազ թանվիլաթնրն ասրլարը՝ Գալաթատա ժ. Տ. Ծանէթթօնրն պանգա էվինտ մէվզրի ֆիլոբուխթէ վազ օլնմրշ օլուպ, մէզքիր թանվիլաթն կէլէճէք գուրասը՝ սեպտ. 2/14ում քէշիսէ օլնաճագ տրը.

Մէզքիր գուրատա 28 թանվիլ գաղանաճագ օլուպ, պէօյիւք իքրամիյէ 70000 ֆր. տրրը.

Իքրամիյէլէր իլէ թանվիլաթն թէէտիյէսի պէտէյաթը՝ Սրրպ հիւքիւմէթի թարաֆրնտան թէէմին օլնմրշ տրը.

Թանվիլաթը մէզքիւրէ՝ 61 սէնէ միւատեթ իչիւն միւթպէր օլուպ, սէնէատ իւչ տէֆա քէշիսէ օլնաճագ օլան 182 գուրայա տախլ օլաճագլար վէ հէր գուրատա 100000, 75000, 40000 վէ զայրիհիմ ֆրանգ պէօյիւք իքրամիյէլեր գազանսլիյէճէքլէր տիր.

Պէհէր թանվիլին ֆիյաթը 15 ֆր. եանի 72 զ. օլուպ, թանվիլաթը մէզքիւրէ՝ պիր խայրը գուրլար չէքիլմէքտէն սօնրա պիրէ էվրօպա պրօբալարընտա՝ ֆիլոյամ մուհիպլինճէ թէքրար սաթլասպիրէճէքլինճէն, զայէթլէ սաղլամ վէ ֆահտէսպիշ օլան մէզքիր թանվիլաթն միւպայէատ թավսիյէ օլնրսդ.

Թաշրատան սաթրն ալանլար՝ հէր գուլա նէթիճէսինտէ գազանրլան թանվիլաթն նիհայէտօ ճէտվէլէրին մէճճանէն ախզ իտնճէքլէր տիր.

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՕ

Գալաթա Գօմիսօն խան Նօ 18

ԳԱՌՆԻ ՀԻՍԱՐԼԵԱՆ
ՎԷ
ՍԱՐԳԻՍ ԳԱՐԱԳՕԶ

Մէքթէպը Հուգուգը Շահանէտէն մէէգուն տավա վէքիլլերի

Էֆէնտիի մումայէյհիմա՝ մէվատը հուգուգիյէ վէ թիճճարիյէ վէ ճէզայիյէ վէ չէրիյէ վէ ումուրը իտարէյէ միւթէալլիգ քեափֆէլի ատավի վէ մէսալիհի վէ թաշրարարան վիւքուտ իտէճէք իշլերի ատրէօնտ վէ իմթիյազաթ վէ սարէ իսթիհսալի զրիմրնտա թէշէպպիւսաքը միւզթադիյէի էյֆա, վէ թիւրքճէ վէ էֆենպի լիսանլարընճա միւսթէտիյաթ վէ մուլավէլաթ վէ սարը պիրճիւմէ մուհարրէյաթը ըէսմիյէյի թանզիմ ու թանրիր վէ թէրճէմէ իտէրլեր.

Եաղբանէյէրի Գալաթատա Տէմիր խանընտա Նումէրօ 22. 3—1

ՏՈՒՑՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԹԵԻ ՕՍՄԱՆԻԹԵՆ
Իլան

Պրուսա հարիր Տար իւթ Թաալիմնին իչպու 308 սէնէսի իքինճի մէլսիմնէ մախսուս օլմագ իւզրէ մահր ճարիի Բուամնին 27նճի բէնճէնպէհ կիւնիւ քիւշատ մուգարրէր օլսրընտան, պիրինճի վէ եա եքինճի սէնէ թալէպէլէրինին եէվմը մէզգուրատ զիքր օլունան Տար իւթ Թաալիմատ հազրը պուլընմալարը լազըմ կէլէճէյի իլան օլունը.

6 աղուսթօս 308 5—1

ՏՈՒՑՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԹԵԻ ՕՍՄԱՆԻԹԵՆ
Իլան

Միւսքիրաթ բէմը պէյիյէսինին թագսիթը սանի զէմանը օլան 1308 սէնէսի չէրը իյլու թէկարրուպ իթմէքտէ օլսուրընտան, Տէրսաատէթ վէ պիլաբը սէլասէտէ միւսքիրաթ սաթանլարրն Պէյիյէ Նիզամնամէսինին 14ունճի մատէսի մուճիպլինճէ միւտաթը թէէտիյէ նիզամիյէ օլան չէչրը ազսթօսրն իչինատ բէմը պէյիյէի իչթա իլէ միւճէտատէն թէէզբէրէլէրինի ալտագ իւզրէ նիզամնամէի մէզքիրը 10ընճը մատսէսինին սօն ֆգրասը անքեամրնա թէվֆիկէն զիքր օլնան չէչրը իկյու հուլյինճէ էվվէլ պիղգաթ Միւսքիրաթ Պէյիյէ միւտիրիյէթինէ միւռաատաթ իթմէլերի լազըմ կէլէճէկի, վէ ըէսմը մէզպուրին ավզրյա միւճէտատէն թէզքերէ իթթարնա միւտիրիյէթը մուամիլէյհանա պու կիւնէն իթիպարէն միւպայէրէթ օլունտրընտան, մէզքիր իկյուլ իսթիհսարնա տէկին կէլիպ թէզքերէ ալմայանլար հագգլարընտա միւճադաթը նիզամիյէնին պիրա խթիանա լեթրա զըընճաադը մաքիամ օլմագ իւզրէ իլանը քէյֆիյէթէ իսթիհսար օլունը.

28 թէմուզ 308 5—4

ՊԼՕՑԻՒԻԳ ԷՃԶԱԽԱՆԻ
ԾԱՆՆԻ

Իչպու էճզախանէ՝ չօգտան պէրու մուէսսէս օլուպ, չէօրէթը ումումիյէյի հաղ տրը.

Պիր խայլի նիշան վէ միտալեասա վէ հիւսնիւ չահատէթլէրէ նակլ օլմուշ տրը.

Մէրքեզի Սթամպօլոսա Քէօրրիս պաշընտա վէ տէբօզիթօսը Սապուտնը խանընտա օլուպ, ապրեսի պէր վէհրը ավի տիր.

ՏՕԳԹՕՐ ԺՕԶԵՖ ԾԱՆՆԻ

Նիւմունէ քիմեախանէսի՝ Պէյօղլունտա Գրուլու օսգաղընտա 7 նօմէրօլը խանէտէ պուլընրը.

Թօքտան էճզա ֆիւրուխթ օլընրը.

Էճզաի քիմեվիյէ վէ էավիյէնին էնվան չէչխտի պուլընտրը կիպի, հազրը Ֆրանսզ վէ Ինկիլիզ իլաճլարը, մատէն սուլարը, հրզիզ իւս սրհէ գահտէսինճէ եարըլմը, գօնտագլար վէ պալզ եաղարը տախի վար տրը.

Բէզալիք պիրինճի կիւզել գօզուլար, լամբիզ ալէթլէր, վէ քիմեակիրը ըէսմի Տօգթ. Ժ. Ծաննինին իմթիյազը իլանլարը ֆիւրուխթ օլընրը.

Պաչընտա էվլօրա պէյէտիյէ քիմեախանէլէրինին ուճուզ ֆիյաթը թարիֆտար մուճիպլինճէ թանվիլաթը (անալիզ) քիմեվիյէ իճրա խոիլիր.

Կէրէք բայիթախթ վէ կէրէք թաչրա իչիւն, սուլթա բիաց ֆիյաթլարը իւզէրինէ 100ում 10 էքսիլինէ սրբարրյաթ իճրա օլընրը.

Սապզէնս Վ. Ծաննի էճզախանէսինին պիր գրսմր օլան ԾԱՆՆԻ ԷՃԶԱԽԱՆԷ Վէ ԲԻՄԵԱԽԱՆԷՍԻՆԻՆ նէ բայիթախթա վէ նէ վիլայաթտա հիչ պիր չիւպէսի եօգ տրը.

Ադրէս՝ ՏՕԳԹ. ԺՕԶԵՖ ԾԱՆՆԻ, Սթամպօլոսա Քէօրրիս պաշընտա Ն. 1
Պէյօղլունտա Ծաննի էճզախանէսի » 84
» Գուլու օսգաղընտա » 7

ՍՈՒՖՐԱՏԱ ԵԼՆԷՃԻՔ
ԹԷՐԻԷ ԵԱՂԸ

Մաճառախթանրն Բէյթա չէհրինտէ վագը սիւտխանէի գրալի մահսուլը.

Հէր կիւն վիւրուտ իթմէքտէ օլան սուֆրատա եէնէճէք իչպու թէրէեաղընրն՝ դայէթլէ թագէ վէ հէր նեվի մէվսաաը էճնէպիյէտէն արի վէ պէքի օլսուղը գաթիէն թէէմին օլընրը։ Մէզքիր եաղ՝ թագէ վէ դայէթ լեզզէթլի օլմասը հասեպիյէ ումումա թավսիյէ օլընրը։

Իչպու թէրէեաղը՝

Գալաթատա Եէնի Եօլսա Դօօրէրաթիվ չիրքեթինտէ, Պէյօղլունտա Թէնէլ չարշըսընտա Ն. 16տա Տայլէ Տէլիգաթէչրն-Հանտրանկտա, Պէյօղլունտա Տօզրու Եօլսա Ն. 430տա Տէմիրբաղօրլօ պիրատերլերտէ, Պէյօղլունտա Տօզրու Եօլսա Ն. 290տա Ժ. Բաբիանէ պուլընրը։

ԱՆՕՆԻՄ ՕՍՄԱՆԼԸ ՊՈՒԶ ՇԻՐՔԷԹԻ
ՍԷՐՄԱՑԷՍԻ 110,000 ՕՍՄ. ԼԻՐԱՅԸ ՕԼՈՒՊ, ԹԷՔՄԻԼ ԱԽԶ ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՏԸՐ.
ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ ՍԹԷՆԵԱՏՍ.

Մէրքեզ ատբօլարը՝ Մօմխանէտէ Սիթէ Ֆրանսէզ տախիկինատ Ն? 146, Տէյօղլունտա Գրէսբէն չարշըսընտա Ն? 22, Սթամպօլտա Թաշ խանտա, Շէրէֆէրն Դէրէեէ Մէհմէտէ Սէրէ-Ֆրանսէզ Ն? 146

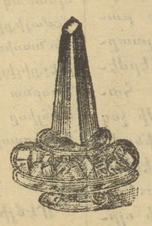

Շիրքէթին միւտիրիյէթը ճէտխտէսի՝ միւթէատտիա միւշթէրիլէրինէ պէրվէճէր ալթի իլան իթմէքլէ քէսպը ֆախր իտէր։

Միւտիրիյէթը մէզքիւրէ՝ միւշթէրիլէրինէ մուճիպլը սուհուլէթի օլմագ իւզրէ ֆիյաթլարը 100ում 50 թէնզիլ իթմէյէ գարար վէրմիշ օլմաղլա, թապիկի գարատա չօգ զիյատ տայնրզը օլան թէմիզ գար իլէ պուզ կէչէն սէնէլէր կիպի 400 տիրէմմ պիր գրյէպ պիր ղչ. սաթրլմաղզ, ատթատքի մահալլէրտէ 20 բարայա սաթրլաճագ տրը.—Պէյօղլու, Գալաթա, Մօմխանէ, Սթամպօլ, Պէշիքթաշ, Ասալար, Դաաքէօյ, Իսկիտար, Պօզազ իչինին հէր իսքէլէսինտէ վէ պիր չօգ պազգալարտա։

100ում 15 ազոնթօլը ապօնրման պիլէթլերի սաթրն ալմագ իսթէյէնլէր՝ Պէյօղլունտա Պօն—Մարշէյէ, Գալաթատա Էքօնօմիք Քօօրէրաթիվ Սօսայէթի գումբանեասընա վէ Շիրքէթին մէրքէզկինէ միւրաճաաթ իտէպիլիրլեր։

Քիմնակիր Պենգօվսքի պէյին բաբրթօսընտան խիւրասա. 1.—Սթէնեատաքի ֆապրիգատա էյան եաբրյան պուզ՝ հրզիզ իւս սրհէ գահտէսինէ մուվաֆրզ պիր սուբէթտէ թէմիզ իսմլ իտրիլմէքտէ օլմաղլա, քէսպը էմնիյէթլէ ախզ ու սարզի օլունապիլիր. 2.—Պիլաքս Տէրսաատէթտէ վէ հէվալսինտէ թօրլանան Խաղէ գառ վէ պուզտա բէք չօգ բիսիքլէր վէ միթէատտիա միգրօպլար պուլընտրընտան, սարֆ օլունմազա դայրը սալիհ վէ մուզիրը սրհհէթ պիր։

(Բէէ՝ Մեռէթօ—Ֆրանսէսիէ՝ 1888 յունիս 30 Նիսսիէսինէ միւրաճաաթ օլընա։)

ՍԱՐԱՖԻԹԵՆ
ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 18 օգոստ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	97—12
Օսմ. էսհամը աչրլար	20—93
» » գալանտը	20—93
» » Սէրի Ս.	52—1/2
» » » Բ	22—3/4
» » » Գ.	21—1/8
Օթօման 1871	96—1/4
Օսմանլը Պանգասը	12—3/4
Բուսիա խսթիքրազը	106—1/8
Մբրբր տույ. մութթահրեթ	97—3/8
» իսթիկրազը	103—1/8
Տարիքի Սանիյէի Մբրբր	97—
Թօշլիա խսթիքրազը	103—
Պուլկար խսթիքրազը	89—1/2
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—31.20

Բարիզ 18 օգոստ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.	099—80
» » 1 1/2 %	105—50
Եէնի Օսմ. էսհամը աչրլար	21—12 1/2
» » » գալանտը	21—15
Մէ՝ալգարէլէ	
Սէրի Բ.	28—45
» Գ.	21—25
Բուսիայի ղրմէնտրֆէրի	84—12 1/2
Օսմանի	382—50
Օսմանլը Բէյժիսի էհամը	393—75
« Պանգասը	571—25
Գրէտի Լիոնէ	805—
Գրէտի Ֆոնսիէ	1113—75
Գանթուազ ա՝էսգօնթ	—
Սիվէյիշ ազսիսը	2753—
Իթալիա էհամը	91—95
Մբրբր ֆոնտ. մութթահրեթ	492—50
Բռիտանիէ Թիւրք	433—75
Եաուան 5 % 1879	343—75
Գամպիօ 3 այ վատէ	25—19

Վիէննա 18 օգոստ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	119—95
Բուսիայի ղրմէնտրֆէրի ֆի.	43—30
Օսմանլը Բէյժի ազսիսը	183—75

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ումմ. տիւն ազչ. գար.	22—35
» » » էն եիւքսէք	22—38
» » » էն աչաղը	22—35
Պու սապան աչրլար գ. ք.	22—37
Թանվիլաթը Օսմանիէ	83—22
» » » էն եիւքսէք	83—25
» » » էն աչաղը	83—18
» » » աչրլար գ. ք.	83—24
Սէռի Ա.	52—10
» Բ.	28—30
» Գ.	22—37
Բուսիայի ղրմէնտրֆէրի	83—25
Ազչէ ֆայզի	6—
Բէյօր Ղզ.	—
Հէվալէսվիգ »	22—1/2
Թասֆիյէ	17—

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	7—28
Սթամպօլ Պանգասը	4—30
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	5—03
Բէյժի ազսիսը	17—03
Թրամվայ	5—97 1/2

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ԳԻՆԱԲԸ

Օսմ. լիրասը 100 զ. տան	Ղրշ. Բ
Պէյազ մէճիտիյէ ֆայրը	107—34
Մէխալիք »	98—20
Պէշլիք »	101—
Ալթըլըգ »	102—10
Ինկիլիզ լիրասը	110—
Ֆրանսզզ ալթունը	87—10
Բօլ	89—20
Գրէմիզ ալթունը	51—15
Գարպօն գայմէսի	8—94

ԴԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—1/3
Բարիզ 3 այ վատէլի	23—05

ԼԷՆԳՄԱՆ ԾԷՆՕ
35 ՍԷՆԷԼԻԳ ՄՈՒՎԱՖԱԳԱՐՕՅԹ

Աբթզ տաղ լամագ վէ չիւրիւթմէք իսթէմէզ.

Պայթարլար հայվան նէ թէչտիրէնէրէ թարիքնտան գապալ օլունմշ տրը։

Ֆայար, գա մարգասը

Պու իլաճ՝ պէկերլերին թօրալամա, էզլիք, պյագ ատօնմէ, մանմմուզ եարասը, տրզ գապարմասը, պաճագ պյորլյմասը, պյագ շեշկինլիկի կիպի խասթ ալբզալարը սերման վէ մուհագագ պիր սուբէթտէ էյիլէշլերիր, վէ պարը խասթալարը տաղրարը։ Ֆիյ 6 ֆր.

Բարիզտէ Սէնթ-Մէորէ օսգաղընտա Ն? 275տէ Մէսթիվիրէ վէ Գուա՝.

6 պուլուգ ֆրզ. իւճրէթլէ իսթէնիլէն մահչալէ թէպիմ օլունը։

Տէրսաատէթտէ Գանթիլք պիրատերլէր, թէռոսօրխէս, ֆիւլիքեան պիրատերլէր վէ Մեղրքի էճզախանէլէրինտէ պուլընը։

ԻԼԱՆԱԹ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԻԼԻՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(69) Զաթաճա խսթթընտաքի ասաքլրը Շահանէտին էթմէք թահնիյէսի մէվզրի միւզայէտէյ գօնուլմագա, թալիպ օլան վէ չէրսիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին՝ թարիխը իլանտան իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի։ 3—3

* * *

(1) Նիզամիյէ էրզագ ենպարը իչիւն միպայէա օլընմագ օլան 10000 գրյէ զէյնին եաղընրն՝ ազսթօսը Բուամնին 10ընճը բաղար էրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վէրիլէճէկի վէ էրթէսի պիր թէպզրրոբ իտէճէք ֆիյաթընտան եիղատ 5 թէնզիլի գապալ օլընմաղը ճիհէթլէ, իսթանբան թալիպ օլանլարընն՝ մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի։ 3—3

* * *

(2) Սիյան մութահհէր մինտէր եաբաղրը՝ գրյէկ ճէտիտ 5000, պէշէր գրյէկ ճէտիտի 4 զ. 25 բարա.

Բօրրլէն պէյազ թաամ թաղարդ՝ ատէտ 500 իլա 1000, պէշէր ատէտ 2 զ.

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարը իչիւն միպայէա օլընմագ իւզրէ մէվզրի միւնագասայա գօնրան 100000 արշընը ճէտիտ լամիվէրտ Ինկիլթէրրան նէֆէր չուհասընը իթայա թալիպ օլանլարընն՝ մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի։ 3—3

* * *

(3) Պիտէք վէ մէքտարի հայվանաթրնրն միպայէասընա լիւզում կէօրիւլտիկինտէն, սինդիրի 5ուէն 8է գատար օլմագ վէ պիտէք հայվանաթրրն իրթիֆալարը 1 մէթրօ 42 սանթիմէթրօտան ալանը օլմամագ, վէ մէքտարի հայվանրընն սապի կէօրեսլերի վիւսաթը վէ պունա կէլէճէյի վէ հեր պիր իլէլ ու էմրզատան սալիմ օլարագ պէտիուս տապի օլմամագ իւզրէ սալիֆիզզիքը էվսաֆ իլէ հայվանաթ հեր քիմնն եէտինտէ պուլընբզ տա սաթմասընը արզու իսէր իսէ, Սուլթան Պայազիտտէ քեսին Միսաֆիրխանէի Աֆբէրտէմիթէչէքբրէ սիւլթի գօմիսիօնրնա էյեամը մահասուսէսի օլան ճումաա էրթէսի վէ բաղար էրթէսի վէ ըէնճէնկինէ կիւնլերի սաաթ 5ուէն 10ա գատար կէօթիւրմէլերի իլան օլունընը։ 3—3

* * *

(4) Ինչաաթը ասքերիյէ իչիւն Գալաֆաթ եէրինտէն արընճագ սէրէն ազաձարրընն Բանկալիկիյէ նագլի իչիւն պիր էօքիւզ արաապարընն պիր սէֆէրի 20 զրշ. իւձրէթլէ թալիպի էօհտէսինտէ թէկարրուբ իթտիկինտէն վէ ազսթօսրն 9ընճը բաղար կիւնիւ միւնագասաընրն գարարը գաթիսի իճրա օլընճաղընտան, թալիպ օլանլարընն՝ Ինչաաթը Ասքերիյէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլերի։ 3—3

* * *

(5) Նիզամիյէ էյպիսէ անպարը իչիւն նիւմունէսինտէ թէկֆիգէն միպայէա օլընմագ իւզրէ մէվզրի միւնագասայա գօնրան 100000 արշընը ճէտիտ լամիվէրտ Ինկիլթէրրան նէֆէր չուհասընը իթայա թալիպ օլանլարընն՝ մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի։ 3—2

* * *

(6) Սէլիմիյէ գըշլաի Հիւմայունընրն տախիլ վէ խարիճինտէ պուլընան 2 պապպիւքքեանրն միւգայէտէսի պիլիճրա գարարը գաթիսի վէրիսի՝լինտէն, չէհրը հալը բուամնին 8ինճի ճումաա էրթէսի կիւնինէ գատար 100ում 5 գամմրա թալիպ օլանլարընն՝ գըշլաի Հիւմայունը մէզքիւրէ գումանանլրգ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլերի։ 3—1

* * *

(7) Վանտա պուլընան ասաքիրը Շահանէինին պիր սէնէլիք իտարէսի իչիւն մահալինճէ մէվզրի միւնագասասա պուլընան էրզագ վէ սարիբէտէն գայուն էթիհնին 95, սրզրը էթիհնին 75, սապունրն 275, մումրն 184, ազսանրն 24, թուզրն 32, իւզիմին 68, երզին 108, բուզէնը սասէնին 347, չէքերին 253, բուզէնը կազրն 145, ֆասուլիանրն 70, սամանրն 8, չարին 14, հաթապրն 5 բարա ֆիյաթլարլա մահալլի թալիպլերի էօհտէսինէ օլարընընտան, թէնզիլը ֆիյաթլա պուրաճա իթասրնա թալիպ օլանլարրն թարիխը իլանտան իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի։ 3—1

ՇԷՀՐ ԷՄԱՆԷԹԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Տէվլաիրը պէէտիյէտէ մէվճուտ թանզիֆաթ հայվանաթը իչիւն պիր սէնէլիք լիւզումի օլան արաբանրն ինտէրմունագասա պէէրը ճէտիտ գրյէսի եէրմի սէքիզ բարատա վէ սամանրն պէէրը ճէտիտ գանթարը ան պէշ գրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ օլուսլ, ազսթօսրն ան պիրինճի բաղար էրթէսի կիւնիւ իհայէի էվվէլիյէսինին իճրասը մուգաբրլր պուլընտրընտան, թէնզիլիյէ իսթայա թալիպ օլանլարրն՝ Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլընրը։

6 աղուսթօս 308 2—1

ՅԱՆՕԼԻՆ
ԹՈՒԱԼԷԹ ԳՐԷՄԻ
ԼԱՆՕԼԻՆ

Բէյ Բ ԵԱՐԱՐ Սէրթ վէ զըզարմըշ էլլէրէ վէ չաթլամըշ էլ վէ տուտագալարրն էյլէէշմէսինէ։

Բէյ Բ ՖԱՑՑԷԼԻ Եարա վէ սրյրըմալարը թէմիզ սապլամագ վէ գուրուխմագ իչիւն։

Բէյ Բ ԵԱՐԱՐ Տէրինին վէ խուտսուա քիւշիւք չօճուգլար աէրինինին հիւանիւ մուհաֆազասընա։

Պիւշիւմէ էճզաճրլարտա վէ էճզա թիւճճարլարընտա պուլընրը։

Տէրսաատէթտէ ամէնդիէ վէ վէքիլ Մ. Ս. ՖԻՐՈՒՀԼԻԻ

Գալաթատա Մէրթէպանի ասգաղընտա Գընճաճեան խանընտա։

ԱՌԵԳՐԸ
ԼՕՄԻԻՐ ՎԻ ԻՅՐԱՏ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

ՎԻԷՆՆԱՏՍ. 1858ՏԷ ՄՈՒԼՍՍԷՍ

	Ֆրանկ. ոսկի.
Քէֆալէթ ազչէսի 1889 դեկտ. 31ում	91,706,957·75
1890տա սիկուրթա խտիկէ ակսիսիրին եէքիւնի	28,633,360·
» թէէտիյէ օլունան զարար ու զիյանրն եէքիւնի	1,234,743·
1871—90ամթէէտիյէ օլունան ակսիսիրին եէքիւնի	164,760,218·

Վէֆաթընտա վերսէսինէ իքրամիյէ վերիլէք իւզրէ քէնտիյի սիկուրթայա գրյանդարա թէէտիյէ օլունան թէէտիթիւամ (պէնէֆիս) սէնէվի արդանա իճրէթլէրին 100ում 25ինէ պալիղ օլմշ տրը.

Պիր սիւտատէր մուայյէնէտ պէրհայաթ գալմագ իւզրէ քէնտիյի սիկուրթայա գօյանրատ թէէտիյէ օլունան թէէտիթիւամ՝ սիկուրթա խտիկէն մէրգատրը սերմայէլէրին 100ում 41 պուլուզրնա պալիղ օլմշ տրը։

«ԱՆԳՐԻ»՝ սիկուրթա գումբանեասընրն պայլրճա չէրանթի պէրվէճէր ալթի տիր.

1.—Վէֆաթ վէգուզրլա իքրամիյէ ալմագ իչիւն սիկուրթա։ Մեսէլա.

35 եաշընտա օլան պիր քիտէ՝ վէֆաթընտան օտնդրա տէրշալ վէրեսինէ 10000 ֆրանգրզ պիր սերմայէ թէէտիյէ օլունագ վէ միւտատէր հայաթընտա տա քէնտիսինին թէէտիթիւամ ալարընա հագգը օլմագ իւզրէ սէնէլի 291·70 ֆրանգ իւզրէթ թէէտիյէ իտէր։

2.—Պիր միւտատէր մուայյէնէտ պէրհայաթ գալմագ իւզրէ սիկուրթա (չօճուգլարա սերմայէ իչիւն թախսիսաթ, տօթ ասիսի)։ Մեսէլա,

ԱՆԷվի 320·30 ֆրանգրզ պիր իւձրէթի վէրիլմիկի հայտ, պիր եաշընտա իքէն սիկուրթա խտիկէ պիր չօճուգ 20 եաշընշ պիթիրտիքտէ, 10000 ֆրանգրզ պիր սերմայէ տարարնա քէսպը իսթիհգազ խտէճէք վէ Գումբանեասընն թէէտիթիւամընտան 100ում 85ինէ հիսսէսնա օլաճագ տրը։

Զօճուգլարա սերմայէ թախսիսաթը (տօթ ասիսի) իչիւն սիկուրթայա եաղրլանրարրն թէէտիթիւամ հիսսէսի՝ օրթա հիսապա 100ում 30 օլմշ վէ 100ում 41 պուլուզա գատար չգմշ տրը։ Պու հիսապնա մէզգուր սիկուրթայա եաղրլանրար՝ պէհէր 1000 ֆրանգ իչիւն 415 ֆրանգ տա թէէտիթիւ օլմշլար տրը։

Գարշրլրգ ճիրզի պիր սիկուրթա իճրէթի թէէտիյէ օլունտրը թաաքիրտէ, վէֆաթընա վէրէսինէ իքրամիյէ վերիլմէք իւզրէ քէնտիյի սիկուրթայա գոյանդարրն վերտիքլերի իճրէթլէր տախի թէէտիյաթի թանֆէրնա արընապիլիրլեր։

Պիճիմէ մէսարիֆը թահսիլիյէ՝ պաէտատ մուհարրեր իճրէթլերի տախիլ օլուպ, պունանան մասատա գումբանեա՝ տիկէր պիր չօգ գումբանեալար կիպի Շարգատա զարար ու զիյանլար իչիւն ֆաղլա բէտ՝ ախզ իթմէմէք.

Մուֆեթթիշը ումումի
Ն. Եաղբճեան

Պիճիմէ մալիյամաթ իչիւն Տէրսաատէթտէ ումումի ատէնթէ Մ. Լիոնելլ, Պոնցիու միւրաճաաթ օլունա։

Գումբանեանրն իտարէխանէսի՝ Պէյօղլունտա Թրինէ մէյտանընտա Մայիր մաղազընրն խքինճի գաթրնտա տրը։

Գումբանեանրն պանքերի Մ. Ս. Ալէր տիր։

ՊԼՕՑԻՒԻԳ ԷՃԶԱԽԱՆԷ ՎԷ ՄՕՊԻԼԱ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ
ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ԳՈՒԼԷ ԳԱԲՈՒՍԸՆՏԱ Ն? 657
JEAN PSALTY ԺԱՆ ԲՍԱԼԹԻ
1867 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ ԹԻՃԱՐԷԹ ԷՎԻ
Պէյօղլունտա Գապրիսթան օսգաղընտա 6ինճը տաիրէի պէէտիյէ գարշրսընտա
ՊԼՕՑԻՒԻԳ ՄԷՐԲԷԶ ՏԷԲՕԶԻԹՕՍԸ ՄԷՎՃՈՒՏ ՏՐՐ.
ՇԻՒՊԷԼԷՐ.

Գալաթատա Բէրչէմպէ բաղարընտա Սաաթը խանընրն ալթընտա վէ Գուլէ Գաբուսընտա 659 նումէրօտա

Հէր նէվ վէ ճրնս էվրօպա վէ հէրլի մամուլաթը օլարագ չէչիտ չէչիտ էշա վէ մոպիլա, մէֆրուշաթ իչիւն էնվան ճինս ու չէչիտ գումաշլար վէ զայրիհիմ, էվրօբանրն էն ալա ֆապրիգալարընտան սանտալալար, այնալար, (եարրմ՝ լիրատան 30 լիրայա գատար) գարեօլալար պուլընը վէ էն էհվէն ֆիյաթլա սաթրը։

Մեղրքիր ֆապրիգատա իմալաթ իչիւն հեր նէվ մաքինա